

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra obecné lingvistiky

Textová analýza horoskopů

magisterská diplomová práce

Autor: Bc. Michaela Babáčková

Vedoucí práce: Mgr. Petra Vaculíková

Olomouc

2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci „Textová analýza horoskopů“ vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a veškeré použité zdroje.

V

dne

Podpis

Abstrakt

Název práce: Textová analýza horoskopů

Autor práce: Bc. Michaela Babáčková

Vedoucí práce: Mgr. Petra Vaculíková

Počet stran a znaků: 81 stran, 124 000 znaků

Počet příloh: 1

Abstrakt: Tato diplomová práce se zabývá textovou analýzou horoskopů. Zdrojové texty byly sbírány 365 po sobě jdoucích dní ze 4 různých internetových zdrojů. Jedná se o specifický druh textu, který byl podroben analýze za použití kvalitativně-quantitativních metod. V první části diplomové práce je charakterizovaný horoskop z astrologického i lingvistického hlediska a popis zdrojových serverů. V druhé části jsou texty horoskopu podrobeny analýze za pomoci aparátu Komplexní analýza komunikačního procesu a textu (1987) profesora Kořenského a kolektivu. Zároveň jsou popsány další jazykové prostředky používané ke správnému fungování horoskopů. Ve výzkumné části je na text pohlíženo kvalitativně-quantitativními metodami a jsou zmapovány významné odchylky.

Klíčová slova: horoskopy, textová analýza, text, astrologie, kvalitativně-quantitativní metoda

Abstract

Title: Textual analysis of horoscopes

Author: Bc. Michaela Babáčková

Supervisor: Mgr. Petra Vaculíková

Number of pages and characters: 81 pages, 124 000 characters

Number of appendices: 1

Abstract: This diploma thesis deals with text analysis of horoscopes. Source texts were collected in the course of 365 consecutive days from 4 different online sources. This is a specific type of text that has been analyzed using qualitative-quantitative methods. In the first part of the thesis is horoscope defined by astrological and linguistic point of view and includes description of source servers. In the second part, horoscope texts are analyzed using the specialized tool from the educational book *Comprehensive Analysis of the Communication Process and Text* (1987) by Professor Kořenský et al. At the same time, other linguistic tools used for the proper functioning of horoscopes are described. In the research part, the text is viewed by qualitative-quantitative methods and significant divergences are mapped.

Keywords: horoscopes, textual analysis, text, astrology, qualitative-quantitative method

Poděkování

Velice děkuji Mgr. Petře Vaculíkové za její odborné vedení a hlavně za její neuvěřitelný entuziasmus, kterým mě nepřestává překvapovat od prvních společných seminářů.

Děkuji všem na katedře obecné lingvistiky v Olomouci za to, že mé studium obohatili nejen o cenné vědomosti, ale i o nerozlučná přátelství.

Samozřejmě děkuji mé rodině,
protože bez ní by to nešlo.

OBSAH

ÚVOD	8
1 STYLOVÁ CHARAKTERISTIKA HOROSKOPU	10
1.1 POPIS ZDROJŮ	12
1.1.1 Horoskopy.cz	12
1.1.2 Prozeny.cz	13
1.1.3 OnaDnes.cz	13
1.1.4 Novinky.cz	13
2 KOMPLEXNÍ ANALÝZA DLE APARÁTU PROFESORA KOŘENSKÉHO	14
2.1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA TEXTU HOROSKOPU DLE APARÁTU	14
2.1.1 Společenská situace	14
2.1.1.1 Společná činnost, cílový předmětný objekt a aparatura	14
2.1.1.2 Komunikace a komunikační situace	14
2.1.1.3 Komunikační kontext	15
2.1.1.4 Komunikační událost	15
2.1.2 Sociálně psychologická struktura komunikační události	16
2.1.3 Struktura komunikační kompetence	16
2.1.4 Pragmatická struktura	17
2.1.5 Tematicko-obsahová struktura	19
2.1.6 Objektová struktura	19
2.1.7 Struktura textu	20
2.1.7.1 Nocionální a pragmatické obsahy	21
2.1.8 Struktura segmentace textu	22
2.1.8.1 Grafická segmentace	24
2.1.8.2 Tematická segmentace	25
2.1.8.3 Obsahově pragmatická segmentace	25
2.1.8.4 Syntaktická segmentace	29
2.1.9 Struktura výrazově formačních prostředků	30
2.1.9.1 Koherence a koheze	30
2.1.9.2 Konstelace slovesných osob a časů	31
2.1.9.3 Deixe	33
2.2 ANALÝZA JAZYKOVÝCH PROSTŘEDKŮ HOROSKOPU MIMO APARÁT	34
2.2.1 Terminologie astrologie	34
2.2.2 Modalita	37
2.2.3 Frazeologie	39
2.2.4 Expresivita	40
2.2.5 Distribuce příznakových interpunkčních znamének	42
3 KVALITATIVNĚ-KVANTITATIVNÍ ANALÝZA TEXTU	46

3.1	FREKVENČNÍ ANALÝZA.....	46
3.2	<i>H</i> -BOD	49
3.3	DISTRIBUCE NEJČASTĚJŠÍCH KOLOKACÍ.....	53
3.4	DISTRIBUCE SLOVNÍCH DRUHŮ V KORPUSU ZDROJE HOROSKOPY.CZ	57
3.5	ZAZNAMENANÉ ODCHYLKY	60
3.5.1	Opakování poslední věty.....	60
3.5.2	Anomálie v určitém období.....	61
	ZÁVĚR.....	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	72
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	73
	SEZNAM TABULEK	74
	SEZNAM PŘÍLOH	75

ÚVOD

Lidé od pradávna pozorováním oblohy nacházeli nadpřirozenost v určitých tělesech, přiřazovali jim významy na základě předešlých událostí. Sledování noční oblohy a její postupný popis má kořeny v mnoha kulturách nezávislých na sobě. První horoskopy sloužící jako předpovědi pro novorozené děti vznikaly za dob Babylonu, nejstarší z nich je z roku 410 př. n. l.¹ Zmínky o popisování noční oblohy jsou ale mnohem starší. Dalším významným národem v této oblasti byli Řekové, kteří vytvořili horoskop kolem roku 72 př. n. l.² Vladaři mocných zemí měli na svém dvoře své astrology, kteří se horoskopům a predikci budoucnosti obecně věnovali.

V průběhu tisíciletí vzniklo nemálo disciplín či odvětví inspirovaných hvězdnou oblohou. Významní filozofové, matematici, fyzici i cestovatelé pohlíželi na vesmír jako na zdroj vědomostí a poznání.

Se vznikem novodobé astronomie vešla astrologie do pozadí pseudovědy. V dnešní době se astrologie opět vyučuje formou přednášek a seminářů, zájemci se učí sestavovat odborné horoskopy za pomoci matematických a jiných speciálních postupů. Výsledkem takového horoskopu je diagram nebo tabulka, která vyžaduje další interpretaci.

Mezi úvodní slova určitě patří poznámka, že se nebudu snažit nijak zpochybňovat práci astrologů sestavující profesionální osobní horoskopy. Je na uvážení každého, jaký jim dává význam.

V mé diplomové práci budu zkoumat pouze seriálové horoskopy, které známe z periodik, a které považujeme spíše za publicistický text. Jsou to horoskopy volně přístupné, neadresné a neplacené.

Pro zdůvodnění proč jsou tyto texty hodny výzkumu, uvedu jednoduché vysvětlení formou příkladu tří rozdílných horoskopů pro stejný den a pro stejné znamení ze tří různých zdrojů.

---

¹ Prosecký, 2003

² Prosecký, 2003

<p><i>Střed pracovního týdne nezbuzuje ve většině lidí optimismus. Nové úkoly už se stihly pěkně namnožit a víkendové volno je ještě daleko. Vy dnes budete tou výjimkou, která potvrzuje pravidlo. Na první pohled bude jasné, že máte radost ze života.³</i></p>	<p><i>Honit se budete od rána do večera, ale pořad vám to bude málo. Budete totiž samy k sobě až moc náročné! Nepeskujte se, ale sepište si vše, co jste v průběhu středy udělaly a zařídily. Zjistíte, že seznam je pořádně dlouhý. Zasloužíte si sladkou medaili, protože za vámi bude opravdu veliký kus práce.⁴</i></p>	<p><i>Nečekaně vám odpadne několik povinností a ty, co zbyly, vám život neznepříjemní. V poledne zjistíte, že máte volného času více, než jste ráno tušili. Ženy se dnes mohou dočkat krásného milostného prožitku. Budete citliví, tolerantní, ochotní k reflexi.⁵</i></p>
---	--	--

Jak je možné, že se horoskopy určené pro jeden a tentýž den liší a zároveň pro čtenáře vyznívají převážně pozitivně, a především, proč je horoskop funkčně orientovaný tak, aby zapůsobil na co největší množství čtenářů? Jak se vyznačuje úspěšný a kvalitní horoskop? Jaké prostředky k tomuto cíli autor užívá?

Materiálová báze pro výzkum čítá čtyři elektronické zdroje horoskopů. Data jsem sbírala 365 po sobě jdoucích dní, jedná se tedy o velký vzorek homogenního typu textů, konkrétně jde o 17.520 samostatných horoskopů. Budu se zaměřovat na obsahovou totožnost, významové souvislosti, příznakové rysy, schematické pravidelnosti a naopak různé nesrovnalosti.

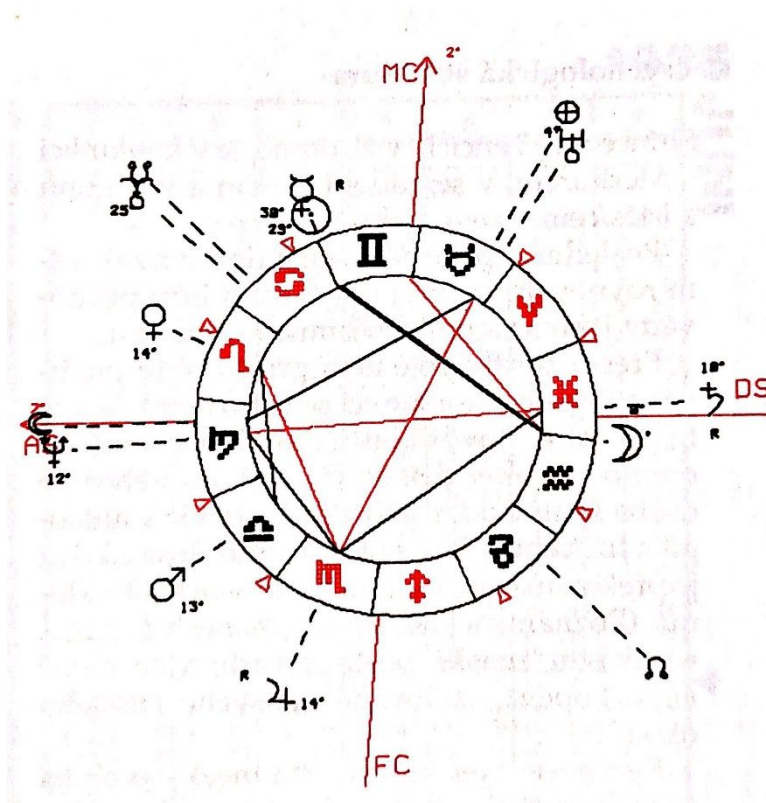
³ Býk, 20.4.2016, Horoskopy.cz

⁴ Býk, 20.4.2016, Prozeny.cz

⁵ Býk, 20.4.2016, OnaDnes.cz

1 STYLOVÁ CHARAKTERISTIKA HOROSKOPU

Z astrologického pohledu je horoskop schéma postavení nebeských těles vůči naší poloze na Zemi. Je to určitý typ diagramu, který nemá slovní vyjádření. To mu pak dodávají astrologové, kteří musí dokázat diagramy vyložit a popsat vlivy planet a dalších těles na osoby. Existují i horoskopy měst, horoskop panovníků a další specializované horoskopy.⁶ Na obrázku níže vidíme dokončený horoskop Francoise Saganové, francouzské spisovatelky žijící mezi lety 1935 až 2004. K diagramu je nutno doložit výkladovou složku, bez které je diagram nic neříkajícím obrázkem. Výklad horoskopu má velmi složitý postup a je zapotřebí dlouholeté zkušenosti v oboru. (Aubierová 1995)

Obrázek 1: Horoskop Francoise Saganové (Aubierová 1995, str. 101)

Dr. Josef Grumlík užívá následující definice: „Horoskop je v podstatě mapa astrologických prvků v určitém čase a v určitém prostoru. Základní horoskop, který se nazývá radix horoskop, nebo jen radix, představuje postavení astrologických prvků v okamžiku a místě narození.“⁷

⁶ Grumlík, str. 7

⁷ Grumlík, str. 7

Pro tento druh horoskopů jsem si vytvořila pracovní název *profesionální horoskopy*. Profesionální horoskopy nejsou cílovým předmětem mého výzkumu, nicméně je nutné je odlišit od zkoumaného materiálu. Profesionální horoskop vyžaduje zdlouhavý výpočet a následnou analýzu radixu. Dr. Grumlík dokonce doporučuje astrologům studium psychologie a příbuzných oborů.⁸

Je důležité dodržovat rozlišování profesionálních a seriálových horoskopů. Mezistupněm mezi nimi mohou být publikace, které se věnují každému znamení zvlášť. Tyto publikace mohou i nemusí být sestaveny profesionálními astrology, ale je možno je řadit do odborného stylu stejně jako profesionální horoskopy.

Prototypickým horoskopem pro běžného čtenáře jsou seriálové horoskopy, a to jak v tištěných, tak v elektronických periodikách. Rozděleny jsou časově, na denní, týdenní, měsíční a roční horoskopy. Objevit se mohou i sezónní nebo jubilejní, tj. horoskop na léto, horoskop století apod. Seriálové horoskopy jsou primárně zdrojem pobavení, proto je řadíme do publicistického stylu.

Z lingvistického pohledu se jedná o apelativní a informativní typ textu, který má určitým způsobem ovlivnit příjemce. Pokud je autor horoskopu zdatný lingvista, měl by dokázat napsat horoskop tak, aby byl univerzální pro co největší skupinu příjemců.

Horoskopy se dělí do dvanácti znamení, rozdělených po měsíčních cyklech v průběhu celého roku. Horoskop, tak jak jej známe je řeckého původu a obsahuje tato znamení: Beran nebo Skopec (Aries), Býk (Taurus), Blíženci (Gemini), Rak (Cancer), Lev (Leo), Panna (Virgo), Váhy (Libra), Štír (Scorpio), Střelec (Sagittarius), Kozoroh (Capricornus), Vodnář (Aquarius) a Ryby (Pisces).⁹ Názvy v závorkách jsou latinského původu, přejatá například do angličtiny a obecně se jedná o internacionalismy.¹⁰

Existují i horoskopy jiných kultur, mezi nejznámější z nich patří čínský horoskop. Ten rozlišuje taktéž 12 znamení, nikoli podle dne a měsíce narození, nýbrž podle roku. Jeden cyklus horoskopu tedy trvá 12 měsíců. Mezi znamení patří Krysa (Myš), Buvol, Tygr, Zajíc (Králík nebo Kočka), Drak, Had, Kůň, Koza (Beran nebo Ovce), Opice, Kohout, Pesa Vepř (Kanec nebo Prase). Znamení se střídají na Čínský nový rok neboli Svátky jara; datum je proměnlivé, je dáno astronomicky. Vždy je to v rozmezí ledna nebo února.

---

⁸ Grumlík, str. 65

⁹ Grumlík, str. 12

¹⁰ Čermák, 2010, str. 221

Čínský Nový rok 2018 začal 16. února a je ve znamení Psa, v roce 2019 připadá Nový rok na 5. února a bude ve znamení Vepře. (Aubierová 1995)

Dalšími kulturně odlišnými horoskopy jsou horoskopy egyptské, indické, keltské, cyklické, cikánské, aztécké, arabské a další. Každý takový horoskop je tvořen na základě dané víry a má dlouhou historii.

Například Keltové měli za své duchovní vůdce druidy. Ti veškerou moudrost viděli a čerpali z přírody. Keltská astrologie rozlišuje 36 různých typů znamení. Hlavní rys znamení vždy doplňuje určitý strom. Například, lidé narození mezi 4. až 13. únorem jsou ve znamení Jižní ryby a Javoru. (Aubierová 1995)

1.1 Popis zdrojů

Výchozí zdroje horoskopů jsem volila podle následujících kritérií:

1. Český webový server – nejjednodušší přístup a dosažení cílového jazyka.
2. Zveřejňování denního horoskopu – u časopisů by se jednalo o týdenní nebo měsíční rozpětí.
3. Nejznámější servery – mezi ně patří hlavně domovská stránka Seznam.cz, dáno především přístupem k emailové schránce a vyhledávači, Seznam.cz je propojen s mnoha dalšími navštěvovanými servery, jako jsou právě servery mnou vybrané.
4. Ustálená forma horoskopů – servery vybrány tak, aby délka jejich horoskopů byla přibližně stejná.

Podle kritérií jsem tedy zvolila 4 níže vypsané zdroje. Sběr dat jsem prováděla každý den po dobu jednoho roku. Vznikla tak tabulka o 12 listech (počet znamení), kdy každý list měl čtyři sloupce (počet zdrojů) a 365 řádků (jednotlivé dny) s celkovým počtem 17520 jednotlivých horoskopů.

1.1.1 Horoskopy.cz

Server Horoskopy.cz je přímo přístupný přes jednu z nejnavštěvovanějších domovských stránek v České republice, Seznam.cz.

Za obsah horoskopů uveřejňovaných na stránkách Horoskopy.cz zodpovídá agentura E.M.A. Europe, s.r.o. Po kontaktu s jejich marketingovým administrátorem mi agentura potvrdila, že je poskytovatelem obsahu, nicméně mi nebyli ochotni poskytnout data pro

účely mého výzkumu. Agentura na svých stránkách¹¹ uvádí spolupráci s dalším serverem, tj. Astrohled.cz, odkud mohou horoskopy pocházet. I když server Astrohled.cz¹² uvádí jako poskytovatele taktéž agenturu E.M.A. Europe, Astrohled.cz nejspíše zaměstnává osoby na pozicích astrologů, kteří horoskopy sestavují i pro Horoskopy.cz. Je to pouze má domněnka, ani jednu společnost se mi nepodařilo zkontaktovat.

1.1.2 Prozeny.cz

Server Prozeny.cz spadá pod server Seznam.cz, předpokládám tedy, že původ horoskopů bude podobný jako u serveru Horoskopy.cz.

1.1.3 OnaDnes.cz

OnaDnes.cz je webovým magazínem serveru IDNES.cz, který je pod záštitou společnosti Mafra, a.s., členem koncernu AGROFERT.

Společnost Mafra na svých stránkách nabízí pro své inzerenty i širokou veřejnost přehled návštěvnosti, věkové složení a další ukazatele. Pokud se podíváme na dokument ukazující věkové složení uživatelů OnaDnes.cz vidíme, že nejčastěji jej navštěvují lidé ve věku od 20 do 49 let.¹³ Ač to může být překvapivé, server je navštěvován z 54 % ženami a ze 46 % muži. 41 % uživatelů serveru jsou lidé s maturitou, 33% vysokoškolsky vzdělaných. Server udává 575 tisíc reálných uživatelů týdně. Další studie ukazuje, že server OnaDnes.cz je pátý nejčastěji navštěvovaný ze skupiny iDNES.cz. Před OnaDnes.cz se řadí pouze Zpravy.iDNES.cz, Jizdnirady.iDNES.cz, Kraje.iDNES.cz a Ekonomika.iDNES.cz.¹⁴ Poskytovatele obsahu horoskopů se mi nepodařilo dohledat.

1.1.4 Novinky.cz

Dodavatelem obsahu serveru Novinky.cz je společnost BORGIS a.s., která je i vydavatelem deníku Právo. Server Novinky.cz je opět propojen se serverem Seznam.cz. Poskytovatele obsahu horoskopů jsem taktéž nedohledala, je možné, že se jedná o spolupráci s E.M.A. Europe nebo horoskopy sestavuje někdo z redakce Novinky.cz.

---

¹¹ Odkaz: <http://www.ema.bz/>

¹² Odkaz: <http://www.astrohled.cz/>

¹³ Odkaz: http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A170124_TVE_021_ONADNES_VEK.PDF

¹⁴ Odkaz: http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A170113_TVE_014_IDNES.PDF

2 KOMPLEXNÍ ANALÝZA DLE APARÁTU PROFESORA KOŘENSKÉHO

Profesor Kořenský a kolektiv představil světu lingvistiky učební text *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu* v roce 1987. Tato publikace pohlíží na analýzu textu z nového, komunikačně zaměřeného pohledu, který do této doby neměl v českých zemích dostatečnou oporu. Klasické jazykové rozborů jdou stranou, pohlíží se na text jako na celek, k menším celkům se dostáváme postupně.

2.1 Všeobecná charakteristika textu horoskopu dle aparátu

Aplikací aparátu na konkrétní textovou bázi je možno popsat text jako celek, pojmenovat jeho participanty, vztahy mezi nimi, excerpovat komunikační situaci a její roviny. Vzniká tak komplexní popis komunikátu, vyvozující a priori neidentifikovatelné souvztažnosti.

2.1.1 Společenská situace

Nacházíme se v České republice na počátku 21. století. Převládá moderní společnost, internet přístupný střední až vyšší třídě obyvatelstva, nižší třídě částečně. Online deníky a časopisy jsou na vysoké úrovni.

2.1.1.1 Společná činnost, cílový předmětný objekt a aparatura

Společnou činnost je možno popsat jako reálné utvoření textu autorem a reálný příjem textu příjemcem. Čili v dané situaci existuje skutečnost, že nějaký subjekt text vytvořil a jiný subjekt text přijme. Autor textu působí textem na příjemce a začleňuje jej do společenské situace. Cílovým předmětným objektem je tedy konkrétní sdělení, daný text horoskopu, který je realizován dalšími předměty, takzvanou aparaturou. V tomto případě je aparaturou kombinace počítačové techniky a webového rozhraní, které text zprostředkovává. (Kořenský et al. 1987)

2.1.1.2 Komunikace a komunikační situace

Komunikační situace je vyvozena z různých faktorů, které jsou jedinečné pro danou komunikaci.

- Den aktuálnosti textu je pouze jeden konkrétní den.
- Text horoskopu je umístěný na stránkách www.horoskopy.cz, www.prozeny.cz, www.onadnes.cz nebo www.novinky.cz

- Texty jsou periodického charakteru, u zmíněných zdrojů jde o denní frekvenci.
- Každý samostatný text se týká jednoho z dvanácti znamení, je zaměřen pouze na určité procento možných příjemců. Procento je velmi dynamické a během delšího časového období prochází změnami. Konkrétní procento je možno sledovat v tabulce Českého statistického úřadu, který sleduje pohyb obyvatelstva podle měsíců. Jelikož jsou znamení vždy na pomezí dvou měsíců, je možno určit procento obyvatelstva v daném znamení pouze orientačně.¹⁵
- Účastníci komunikace jsou jednotlivci oproti jednomu autoru textu, počet jednotlivců je proměnlivý. Jedná se o aktivní komunikaci ze strany autora a pasivní komunikaci ze strany příjemce.
- Účastníci komunikace mohou být pravidelně oslovováni, musíme ale počítat i s jednorázovými či náhodnými účastníky.

2.1.1.3 Komunikační kontext

Text horoskopu je možno zařadit do několika řetězců příbuzných textů. Mezi nejobjemnější řetězec může patřit soubor textů horoskopu ze všech dostupných serverů a periodik, tištěných i online, a to během neurčitého časového období. V rámci komunikačního kontextu roste v čase počet podobných textů.

Texty si jsou příbuzné svou funkcí, strukturou, výběrem jazykových prostředků, délkou, univerzálností, dobou aktuálnosti atd. Texty jsou v podstatě „seriály na pokračování,“ někdy počítají se znalostí předchozího textu. Autor předpokládá určitou znalost komunikačního kontextu, kdy příjemce předem ví, o čem se v textu pojednává a k čemu slouží. Lišit se mohou především dle autora či zdrojového serveru ve vyjadřovacích prostředcích nebo délkou. Funkce však zůstává zachována.

2.1.1.4 Komunikační událost

Komunikační událost je dána zařazením textu horoskopu do lineární sekvence podobných textů, které se pravidelně opakují. Komunikační událostí se rozumí konkrétní okamžik, kdy proběhla komunikace v konkrétní komunikační situaci a kontextu. Komunikační událost si svým začleněním, povahou a charakteristickými rysy vytváří jakousi strukturu, kterou je možno popsat v několika rovinách. (Kořenský et al. 1987)

---

¹⁵ Český statistický úřad, pohyb obyvatelstva – měsíční časové řady, relativní

2.1.2 Sociálně psychologická struktura komunikační události

Účastníci komunikace se vyznačují určitými sociálními rysy, vztahy, pozicemi, rolemi, které vytvářejí jedinečnou komunikační situaci. Pozice aktivního nebo pasivního komunikanta jsou určující silou dané komunikace a odvíjí se od ní další vývoj a charakteristika. Jelikož komunikace probíhá pouze jedním směrem, autor podává souvislý řetězec textu, jedná se o monologickou komunikační událost. Aktivním účastníkem je autor textu, pasivním účastníkem jsou příjemci. Komunikace není zaměřena na konkrétního adresáta či skupinu adresátů, jak tomu může být například u mluveného projevu. (Kořenský et al. 1987)

Profesor Kořenský¹⁶ rozlišuje pět komunikačních rolí, jsou jimi *autor, adresát, příjemce, mluvčí a posluchač*. Jelikož jsou horoskopy neadresné a nejedná se o mluvený projev, budu užívat pojmů autor a příjemce. Příjemce textu je obeznámen s funkcí textu, očekává nějakou předpověď, doporučení, varování atd.

Problematiku monologičnosti a dialogičnosti však může narušit takzvaný dialog fiktivní,¹⁷ kdy autor záměrně užívá takových prostředků, aby navodil zdání dialogu. Např. *Jak budete trávit volný čas, je jenom vaše věc, nemyslíte?!*¹⁸ obsahuje právě jeden z těchto prostředků fiktivního dialogu, a to je kladení otázek. Protože tyto prostředky nejsou obsaženy ve všech komunikátech, budu vycházet ze skutečnosti, že se jedná o komunikaci monologickou, na případné prvky fiktivního dialogu budu nahlížet jako možné jazykové prostředky typické pro tento druh textu.

Komunikantům je možno přiřadit určité sociální role, v našem případě se jedná o roli autora horoskopu a příjemce horoskopu či čtenář na straně druhé. Jde o zprostředkovaný komunikační vztah. Komunikanti se navzájem neznají, nedochází k fyzickému kontaktu.

2.1.3 Struktura komunikační kompetence

Neméně důležitou součástí úspěšné komunikace je komunikační kompetence komunikantů. Tato část zahrnuje široké rozpětí různých podmínek, které se navzájem ovlivňují a doplňují. Autor i příjemce musí mít určité množství společných znalostí, takzvaný společný zkušenostní komplex¹⁹ a dodržovat sociální normy,²⁰ které jsou

¹⁶ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 23

¹⁷ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 24

¹⁸ 27. 3. 2017 Rak, prozeny.cz

¹⁹ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 27

nezbytné pro funkční komunikaci na standardní úrovni. Komunikanti nemusí být podmíněně na stejné komunikační či zkušenostní úrovni. Jeden z komunikantů dodává do komunikace přidanou hodnotu, nějakou informaci, znalost či zkušenost, o kterou se chce s příjemcem podělit. V tomto směru jde o právě sdělenou informaci, kterou obohacuje příjemce. Text horoskopu, jež vytváří nějaké emoce nebo podává informace, je výstupní jednotkou, která zvyšuje komunikační hodnotu celé komunikační události. (Kořenský et al. 1987)

Komunikační kompetentnost je zprostředkovávaná pomocí kódů. Jazykový kód může být předkládán ve svých různých variantách, ať jde o spisovnou či nespisovnou češtinu, nářečí či přízvuk (u verbální komunikace). Autor i příjemce musí být dostatečně kompetentní a schopný tento jazykový kód užívat a rozumět mu. Texty horoskopů jsou psány spisovnou češtinou, až na výjimky, kdy se jedná spíše o expresivní vyjádření; kompetentnost je tedy ze strany autora zajištěna a tím dosahuje vysoké pravděpodobnosti porozumění u příjemce. (Kořenský et al. 1987)

V horoskopech můžeme identifikovat i nejazykové kódy čili neverbální složky komunikační události. Jelikož jde o striktně psanou formu komunikátu, jde pouze o vizuální prostředky. Jsou jimi ilustrace znázorňující jednotlivá znamení zvěrokruhu. Slouží pro výrazně jednodušší orientaci, kdy pravidelný příjemce nemusí vyhledávat odkaz dle jazykového kódu, ale identifikuje cílený text dle ikony. Pro jednodušší orientaci příjemce zde existuje i pravidlo, podle kterého jsou horoskopy řazeny vždy do stejného pořadí. To je dáno cyklem roku, který začíná vždy prvním jarním dnem, tudíž je znamení berana zobrazováno jako první. Toto pravidlo je dodržováno na všech sledovaných serverech.

2.1.4 Pragmatická struktura

Pragmatická struktura komunikační události stanovuje především, jaké jsou cíle a záměry dané komunikace. Cíle i záměry jsou úzce spojeny se strukturou sociálně psychologickou, kdy autor musí brát zřetel na příjemce, jeho pocity, zájmy a postoje. Cíl komunikační události je obsáhlejšího, globálnějšího dosahu. V případě horoskopu jakožto série textů vydávaných dlouhodobě je cílem udržovat povědomí o existenci jakési vyšší síly, jež ovlivňuje naše životy. (Kořenský et al. 1987)

Jednotlivými komunikačními záměry se dosahuje daného cíle. Dílčími záměry jsou: informovat a ovlivňovat příjemce za pomoci astrologického výkladu horoskopu a jeho aplikaci na každodenní život, utvářet určitý postoj, formovat přesvědčení či vytvářet emoce, vytvořit podnět pro opětovné vyhledání horoskopu. Pro naplnění záměrů je zapotřebí vytvoření určité komunikační strategie. Takovou strategií může být například časté velmi pozitivní hodnocení vycházejícího z horoskopu, což běžný příjemce rád slyší. Pokud by autor užíval větší množství negativ, je pravděpodobné, že o příjemce přijde. Jestliže by příjemce přestal navštěvovat dané stránky, dalo by se říci, že se jedná o negativní komunikační efekt. Naopak opětovné vyhledání horoskopu můžeme posuzovat jako pozitivní komunikační efekt.

Základní jednotkou pragmatické struktury je obsahově pragmatická jednotka,²¹ dále jen OPJ. OPJ je výsek komunikační události, která vykazuje určitou funkci k dosažení komunikačního záměru. Komunikát horoskopu je velmi krátký, většinou tři až pět vět, kdy část této komunikační události zabírá právě část OPJ, která má komunikační funkci. Autor v ní sděluje své přesvědčení a rady, které mají za úkol naplnit komunikační záměr. Například v textu *V oblasti financí si dejte pozor na zrádné vlivy. Raději nikomu nepůjčujte a pokud to nepůjde jinak, pak jedině po zralé úvaze. Chcete-li investovat finance do nějakého projektu, pečlivě zkontrolujte všechny detaily. Mohl by z toho koukat podraz!*²² je možno jako jednu OPJ označit druhou a třetí větu, jelikož se jedná o radu autora na jedno téma směrem k příjemci. První a poslední věta se dá interpretovat jako varování.

V jednom horoskopu můžeme nalézt i více než jednu OPJ, např. *Opravy spotřebičů přenechte odborníkům. Asi vás potrápí zdraví – ledviny, močový měchýř. Doporučuje se bezmasá dieta a velká porce smíchu. Zkuste si zkrášlit interiér v domácnosti. Nebo chystejte karnevalovou masku. Užitečné konstelace dnes umožní zvítězit nad úklady nepřátel.*²³ Zde je možno odlišit hned několik OPJ – rada neopravovat spotřebiče, varování na možné zdravotní problémy, rada držet dietu nebo se smát, výzva ke kreativní činnosti ve dvojí podobě a slib, že je možno zvítězit nad nepřáteli. Ve výsledku horoskop s více OPJ působí nekoherentně, cíl komunikace je roztržštěn do několika částí a narušuje plynulost tematicko-obsahové struktury.

²¹ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 32

²² 11. 8. 2016 Střelec, horoskopy.cz

²³ 15. 1. 2017 Panna, ona.idnes.cz

2.1.5 Tematicko-obsahová struktura

V komunikační události vystupují nebo se mluví o různých osobách (Kořenský je nazývá osobními objekty komunikace)²⁴ a o různých dalších předmětných objektech. Tyto osoby i objekty se v různých komunikátech mění, nicméně se pravidelně opakují. Například se často v horoskopech zmiňují členové rodiny, partneři, přátelé, děti, kolegové v práci či škole, které lze v komunikaci označit jako ony osobní objekty. Za předmětné objekty lze pak považovat objekty, o kterých se mluví, ale nejsou osobními objekty. V případě horoskopů jsou předmětné objekty peníze, práce, dům, počasí, škola, volnočasové aktivity a nespočet dalších. Dále se v komunikační události mluví o dalších „skutečnostech“ myšlenkových, fiktivních (představy, postoje, pocity, výsledky různých myšlenkových operací účastníků komunikace) a Kořenský všechny tyto objekty a „skutečnosti“ označuje jako věcné obsahy.²⁵ Uspořádaný soubor těchto obsahů tvoří tematicko-obsahovou strukturu. Strukturovaně se tak vytváří logický systém popisu; to, o čem se mluví, je tématem komunikace. (Kořenský et al. 1987)

U horoskopů se ve většině případů autor soustředí na jedno určité téma, které je popsáno podrobněji, jak tomu je například v textu horoskopu o financích výše. Zde je hlavním tématem oblast financí a od něj autor neupouští. Dalšími častými tématy jsou vztahy s rodinou, přáteli, kolegy nebo témata týkající se možných milostných vztahů atd. Oproti tomu se objevují texty horoskopů, kde se témata mísí, viz horoskop s více OPJ uvedený výše. Autor však nemá dostatek prostoru pro rozvíjení daného tématu a ke každému náleží jen krátká informace. Umisťování více tematických bloků v tak krátkém komunikátu je problematické z pohledu interpretace. Pro autora je přínosnější navazovat pouze na jedno téma než nabalovat více témat najednou. U samostatného, rozvinutého tématu je menší pravděpodobnost nesprávné interpretace ze strany příjemce. Problematiku interpretace horoskopu silně ovlivňuje sociálně psychologická, pragmatická a tematicko-obsahová struktura komunikace.

2.1.6 Objektová struktura

Objektová struktura popisuje „komunikanty, přítomné osobní a předmětné objekty komunikace a aparaturu.“²⁶ Všechny entity byly popsány v předchozích strukturách, navíc se zde rozvíjí časové a prostorové ukotvení komunikace. Rozlišujeme především

²⁴ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 34

²⁵ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 34

²⁶Ibid str. 28

komunikaci zprostředkovanou a nezprostředkovanou. Za nezprostředkovanou komunikaci lze považovat pouze komunikaci mluvčího s posluchačem v jednotě času i prostoru, bez použití jakékoliv techniky. Komunikace zprostředkovaná porušuje vždy alespoň jednu jednotu, kdy nosiče nebo aparatura umožňují danou překážku překonat. (Kořenský et al. 1987)

Zkoumaná komunikace se tedy vyznačuje užitím komunikačního kanálu prostřednictvím média (v tomto případě počítač), kdy není potřeba, aby odesílatel a příjemce byli na stejném místě a ve stejném čase. Médium, bráno jako určitá technologie, zabezpečuje, aby kanál fungoval na spojení od vysílače k přijímači (a zpět – pokud je potřeba). Médium je zapotřebí pouze u zprostředkované komunikace. Komunikace je díky médiu přenositelná a uchovatelná.

O jednotě času by se dalo v případě horoskopů polemizovat, jelikož jsou texty přístupny pouze po dobu 24 hodin. Nicméně, je velmi pravděpodobné, že si autor horoskopu text připraví ve velkém předstihu a to, že je příjemci umožněn přístup jen na omezenou dobu, nedělá z daného textu text neuchovatelný a neznamená, že by musel autor s příjemcem komunikovat ve stejném čase.

2.1.7 Struktura textu

Texty horoskopů jsou totožným typem textu. To v praxi znamená, že jsou dodržovaná určitá pravidla, ať už co se týká tématu, délky, kompozice, výběru jazykových prostředků apod. I když se každý zdroj drží své vlastní textové vzorce,²⁷ jsou si texty velmi podobné, typově jsou identické.

Typickým rysem horoskopu je oslovení nebo označování příjemců v množném čísle, často bráno jako skupina lidí stejného znamení, např.:

*Jste nejvíce ochranným znamením, pro mnohé pečovatelské profese se Raci přímo narodili.*²⁸

*Mnozí Raci mají velkou šanci dosáhnout finančního vrcholu.*²⁹

---

²⁷ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 39

²⁸ 4. 5. 2016 Rak, horoskopy.cz

²⁹ 22. 7. 2016 Rak, horoskopy.cz

*V těchto dnech je možné očekávat zvýšení příjmu, a to jak u podnikajících Raků, tak u zaměstnanců.*³⁰

Kořenský uvádí, že v komunikační události lze sledovat textové jednotky³¹ utvářející text do konkrétní podoby. Textových jednotek může být několik různých typů, dle toho se pak utváří segmentace textu časová, tematická či obsahově pragmatická.

2.1.7.1 Nacionální a pragmatické obsahy

U OPJ je možno dále analyzovat užití nacionálních a pragmatických významů. Nacionální obsahy „představují skutečný přenos informace o ‚stavu světa‘“³² a představují denotativní význam, např. *sedět na lavičce* je pouze ve významu sezení. U identifikace pragmatických obsah je nutno pohlížet i na kontext. Sledujme rozdíl v následujících ukázkách:

*Dnešní počasí přímo vybízí sednout si na lavičku v parku a vstřebávat poslední hřejivé paprsky.*³³

*Vaše nadšení totiž opadne v momentě, kdy se vrátí člověk, za kterého dnes zaskočíte, a pořád sedět na lavičce by vás nebavilo.*³⁴

V pojetí pragmatického obsahu by se spojení *sedět na lavičce* dalo interpretovat jako čekání, kde jde o přenesený význam ze sportovního slangu, kdy osoba čeká na lavičce, než bude nasazena do hry. Nacionální i pragmatické obsahy lze tedy aplikovat na identická spojení. Většinou k tomuto jevu dochází u idiomatických spojení, která jsou v horoskopech častá. V dané textové bázi idiomatická spojení fungují pouze v pragmatickém obsahu a nelze je vykládat v rámci obsahu nacionálního, jinak by docházelo k desinterpretaci.

Pragmatické obsahy jsou v komunikátu příznakové, nacionální bezpříznakové. Užívání pragmatických obsahů napomáhá k dosažení cílové komunikační funkce. V následujícím příkladu je možno označit pragmatické obsahy na několika rovinách.

*Pracovní příležitosti se pomnoží jako houby po dešti. Mars ale upozorňuje, abyste vše dobře zvážili. Určité nabídky byste měli prozkoumat, protože nemusejí být tím, čím se zpočátku zdají. Prověřte si všechny skutečnosti, ať nesplácete nad výdělkem.*³⁵

---

³⁰ 27. 8. 2016 Rak, horoskopy.cz

³¹ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 40

³² Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 41

³³ Vykonstruovaný příklad

³⁴ 26. 8. 2016 Střelec, prozeny.cz

Přirovnání *jako houby po dešti* je příznakové a nese pragmatický obsah. Přirovnání má emfatickou funkci, zveličuje subjekt a oživuje komunikát. Slovo *ale* zde vystupuje jako částice, vyjadřuje varování autora směrem k příjemci a zvyšuje důraznost užitého verba i aktantu. Modalita ve druhé větě je prototypickým příkladem s funkcí varovat příjemce. Výraz *zplakat nad výdělkem* je ve Slovníku spisovného jazyka českého hodnoceno jako hovorové expresivní spojení nesoucí význam *setkat se s nezdarem, mít škodu*.³⁶ Stává se tedy eufemismem zlehčujícím situaci. Vyznačené části lze nahradit nociónálními obsahy. Text horoskopu by vypadal například takto: *Budete mít spoustu pracovních příležitostí. Mars upozorňuje, abyste je zvážili. Nabídky prozkoumejte, nejsou takové, jaké se zdají. Prověřte si všechny skutečnosti, ať nejste zklamaní.*

Právě pragmatické obsahy tvoří čtivou a poutavou formu horoskopu. Text horoskopu bez pragmatického obsahu působí velmi stroze a neosobně. Zároveň modalita, obsažená v pragmatickém významu, obstarává potřebnou míru pravděpodobnosti, typickou pro tento druh komunikátu.

2.1.8 Struktura segmentace textu

Jednotlivé komunikáty jsou příliš krátké na některé druhy segmentací. Segmentace vychází z rozdělení podle Kořenského, který rozlišuje následující druhy: časová, tematická, obsahově pragmatická, syntaktická, zvuková, grafická a repliková.³⁷ Jelikož komunikát postrádá jakékoli úvody, závěry, repliky a je v psané a monologické formě, můžeme opomenout časovou, zvukovou i replikovou segmentaci.

---

³⁵ 18. 4. 2016 Štír, horoskopy.cz

³⁶ Slovník spisovného jazyka českého, heslo zaplakati

³⁷ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 47

Obrázek 2: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, horoskopy.cz

Obrázek 4: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, ona.idnes.cz

Obrázek 3: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, prozeny.cz

Obrázek 5: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, novinky.cz

2.1.8.1 Grafická segmentace

V původním formátu jednotlivých horoskopů se objevuje nadpis ve formě názvu znamení, orientační poznámka s datem od kdy do kdy narození jedinci spadají do tohoto znamení. Každý zdroj je pak lehce odlišný, co se týká množství doplňujících informací.

Horoskopy ze stránek novinky.cz se celkově vymykají konceptu ostatních zdrojů. Na webu novinky.cz je formátování zcela nejjednodušší. Všechna znamení jsou dostupná na jedné straně, není potřeba se dostávat k horoskopu přes jakékoli rozcestníky, postrádají grafické vyobrazení znamení a ani nenabízí doplňující informace o znamení jako je například charakteristika znamení.

Tři ze čtyř znamení doplňuje komunikát i grafické vyobrazení daného znamení, jak je vidět na předchozích snímcích obrazovky z mobilního prohlížeče. U horoskopů z prozeny.cz a ona.idnes.cz je grafika velmi jednoduchá, u horoskopu z horoskopy.cz se obrázek jeví graficky složitější, dodržující vizuální koncepci celého webu. U horoskopů ze stránek novinky.cz postrádáme jakékoli grafické doplňky.

U tří ze čtyř znamení je uváděno časové rozmezí data narození, které je platné pro dané znamení. Toto slouží pro rychlou a jednoduchou orientaci příjemců, kteří si nejsou jisti, v kterém znamení jsou narozeni. Pro opakované návštěvy je pro příjemce tato informace stále méně relevantní. U čtvrtého zdroje, které tuto informaci neuvádí, je toto rozdělení zobrazeno na předchozí stránce.

Všechny stránky obsahují různé formy pokračovacích obsahů. Ať už je to odkaz na roční či měsíční horoskop (horoskopy.cz), odkaz na horoskop pro následující den (horoskopy.cz, prozeny.cz a na ona.idnes.cz je odkaz níže), odkaz na horoskop předcházejícího dne (novinky.cz) nebo odkaz na charakteristiku znamení (horoskopy.cz, ona.idnes.cz v klasickém prohlížeči zobrazuje charakteristiku rovnou, mobilní prohlížeče jen přes odkaz). Možnost pokračovat na dané stránce s dalším čtením je pro provozovatele přínosné ve formě prodloužení návštěvy a tím navýšením počtu zobrazované reklamy.

Všechny zkoumané horoskopy jsou tvořeny pouze jedním odstavcem o třech až šesti větách. U dvou zdrojů horoskopy pokračují dalšími rozvíjejícími odstavci.

2.1.8.2 *Tematická segmentace*

Rozvíjející odstavce na stránkách horoskopy.cz a prozeny.cz navazují na hlavní část denního horoskopu. Zatímco téma hlavní části horoskopu může obsahovat více tematických bloků, rozvíjející odstavec odpovídá vždy pouze jednomu tematickému bloku. Rozvíjející části denního horoskopu nejsou předmětem mého výzkumu, není ale vhodné je nezahrnout do segmentace, kterou ovlivňují.

Rozvíjející odstavce mají svá pojmenování, která odpovídají i názvu tematických bloků. Konkrétně na stránkách horoskopy.cz jde o tematické bloky *láska a přátelství, peníze a práce, rodina a vztahy a zdraví a kondice*.

Hlavní část denního horoskopu může i nemusí obsahovat více tematických bloků. Jde o specifický typ textu, některé zdroje se drží jednoho tématu, jiné se každou větou zaměřují na různá témata. U hlavní části horoskopu je proto účelnější obsahově pragmatická segmentace.

2.1.8.3 *Obsahově pragmatická segmentace*

Obsahově pragmatická segmentace rozděluje text na obsahově pragmatické jednotky, kde každá jednotka má svou komunikační funkci. Pojmenovávání KF může vycházet z několika studií. Nejprve je ale nutno nastínit problematiku mluvních aktů.

Jejich základy přednesl J. L. Austin v knize *How to do Things with Words (Jak udělat něco slovy)* z roku 1962, na níž navázal J. Searle, jehož studie byla použita při popisu komunikačních funkcí horoskopů. František Čermák shrnuje teorii mluvních aktů velmi přehledně, tři základní mluvní akty jsou:

1. Lokuční akt – skutečnost vyřčení nebo vytvoření výpovědi s určitým smyslem, gramatikou a referencí.
2. Ilokuční akt – uskutečnění výpovědi má nějaký záměr, je neoddělitelný od lokučního aktu. Jde o to, co chtěl autor příjemci říci, poradit, omluvit se, rozkázat, aj. viz KF dle *Tabulka 1: KF, Hirschová, M., Úvod do teorie textu, 1989, str. 58-59*.
3. Perlokuční akt – reakce, kterou ilokuce způsobí. Příjemce se zachová určitým způsobem, ať už tak, jak autor předpokládal nebo jinak. (Čermák 2001)

Příklad aplikace mluvnických aktů na větě *Hvězdy varují, že doma můžete v úterý zaznamenat obzvlášť emoční atmosféru.*³⁸ Lokučním aktem je tedy vytvoření dané věty autorem. Věta je smysluplná, gramaticky nedefektní a referuje k určitým skutečnostem. Ilokuční akt probíhá ve stejném okamžiku jako lokuční. Ilokuce se projevuje jako varování, tj. direktiva, záměrné ovlivnění příjemce. Perlokučním aktem je vyvolání jakékoliv reakce u příjemce věty. V tomto případě by mohlo jít o změny chování vůči ostatním členům rodiny nebo připravování se na změněnou atmosféru, případně vyvarování se pobytu doma aj.

John R. Searle (1976) ve svém díle *A Classification of Illocutionary Acts* vyděluje šest základních komunikačních funkcí. Jejich názvy jsou velmi dobře aplikovatelné na všechny druhy ilokučních mluvnických aktů. Navázali na něj i Grepl a Karlík (1986), ve *Skladbě spisovné češtiny*, kde užívá jinou terminologii, ale celkově interferují. Dále je toto téma rozpracováno v díle *Úvod do teorie textu* Milady Hirschové (1988) a také v díle profesora Kořenského, který užívá mnohem podrobnější pojmenování KF, kdy název KF odpovídá konkrétní funkci. K přehlednější orientaci užijí právě popis Milady Hirschové.

KF podle Searla	KF podle Grepla
Reprezentativy	Sdělení, oznámení, tvrzení, konstatování, upozornění apod.
Direktivy	Rozkaz, nařízení, zákaz, výzva, návrh, doporučení, rada, žádost, prosba, pověření, varování, veškeré otázky
Závazky	Slib, přísaha, ujištění, záruka, sázka
Závazkové direktivy	Nabídka, pozvání, přihláška, objednávka
Expresivy	Blahopřání, poděkování, omluvy, pozdravy, kletby apod.
Deklarativy	Zahajování a ukončování různých akcí, uzavírání smluv, vynášení rozsudků, rozhodnutí při sportovních utkání apod.

Tabulka 1: KF, Hirschová, M., *Úvod do teorie textu*, 1989, str. 58-59

OPJ může přesahovat hranici věty, popřípadě může být i kratšího rozsahu. K příkladu užijí text z dříve uvedených printscreenů, tedy Váhy 9. 5. 2016.

Uvedený komunikát funguje v rámci jednoho tematického bloku. OPJ interferují se syntaktickou strukturou. Autor nastíní problém, jeho konkrétní vizualizaci a v případě aktivní účasti příjemce nabízí jeho možné řešení, které vyústí v pozitivní výsledek.

³⁸ 4. 10. 2016 Lev, horoskopy.cz

Text horoskopu	OPJ	KF Kořenský	KF Grepl	KF Searle
<i>V zaměstnání budete svědky incidentu mezi vašimi spolupracovníky.</i>	1	Konstatování možného stavu. Navození problému.	konstatování	reprezentativ
<i>Nevydržíte jenom pasivně přihlížet.</i>	2	Konstatování možného stavu. Reakce příjemce na dříve popsany stav.	konstatování	reprezentativ
<i>Uděláte vše, co bude ve vašich silách, abyste situaci urovnali.</i>	3	Nabízí řešení problému vyžadující aktivní účast příjemce.	tvrzení	reprezentativ
<i>Budete vystupovat jako rození smířčí soudci a na všechny zapůsobíte svým klidem.</i>	4	Hodnotící tvrzení, pozitivní výsledek interakce. Posun v čase, vyřešení situace.	tvrzení	reprezentativ

Tabulka 2: Analýza OPJ, text 9. 5. 2016 Váhy, horoskopy.cz

Další komunikát obsahuje tři tematické bloky. Přechod mezi jednotlivými tématy je ostrý. OPJ odpovídají rozdělení syntaktické struktury. Autor radí příjemci, poté odůvodňuje svou radu a ve výsledku dodá odůvodnění, které ulehčí příjemci práci, a to v lehce ironickém tónu. Další OPJ je již v jiném tematickém bloku, přechod od tématu A k tématu B. Jedná se o přímé varování směrem příjemci. Poslední OPJ se řadí do dalšího tematického bloku, přechod od tématu B k tématu C. Autor vyzývá příjemce k neodkládání určité činnosti.

Text horoskopu	OPJ	KF Kořenský	KF Grepl	KF Searle
<i>Neprosazujte svá stanoviska za každou cenu.</i>	1	Rada k zaujmutí určitého postoje	rada	direktiv
<i>I druzí mají svou pravdu a bude pěkné, když jim dáte příležitost, aby se blýskli.</i>	2	Odůvodnění proč zaujmout daný postoj.	výzva	direktiv
<i>Aspoň nebudete muset za nikoho nic vymýšlet.</i>	3	Dodatečné, lehce ironické odůvodnění	ujištění	závazek
<i>Máte-li rodinné zázemí,</i>	4	Navození situace a	varování	direktiv

<i>nehazardujte s ním.</i>		varování.		
<i>Dopoledne bude pro úspěch v naplánovaných činnostech užitečnější</i>	5	Všeobecná rada s konkretizováním časového úseku.	sdělení	reprezentativ

Tabulka 3: Analýza OPJ, text 9. 5. 2016 Váhy, ona.idnes.cz

Následující komunikát se drží jednoho tématu. V první OPJ navozuje autor situaci, kterou je zapotřebí řešit a ihned varuje příjemce, aby se nezachoval určitým způsobem. Následně příjemci poradí a přináší vysvětlení nastalé situace. Poslední věta je rozdělena na dvě OPJ, kdy navrhnou příjemci určitou činnost a v druhé OPJ hrozí, co se stane, pokud návrh nepřijme. Komunikát je ukotven ve velmi specifické události, autor však netvrdí, že situace musí nastat, pouze popisuje případné dění.

Text horoskopu	OPJ	KF Kořenský	KF Grepl	KF Searle
<i>Když budete mít dojem, že na druhé straně ulice kráčí partner a něžně drží kolem pasu lehou ženu,</i>	1	konstatování možné situace	konstatování	reprezentativ
<i>ať vás ani nenapadne skočit mu po krku!</i>	2	výslovné varování	upozornění	direktiv
<i>Chvilku ho sledujte</i>	3	rada	rada	direktiv
<i>a zjistíte, že je to dokonalý dvojník vaší drahé polovičky.</i>	4	vysvětlení	tvrzení	reprezentativ
<i>Raději si dotyčného tajně nahrajte na mobil,</i>	5	návrh	návrh	direktiv
<i>jinak vám to nikdo neuvěří!</i>	6	hrozba	upozornění	reprezentativ

Tabulka 4: Analýza OPJ, text 9. 5. 2016 Váhy, prozeny.cz

2.1.8.4 Syntaktická segmentace

Segmentace na základě větných celků je různá u každého ze čtyř zdrojů. Každý zdroj dodržuje svoji průměrnou délku textu. V ukázkách jsou přísudky zvýrazněny tučně, souvětí je rozděleno lomítkem, jednotlivé věty odděleny lomítkem dvojitým.

Horoskopy.cz ve většině případů používají tři věty, kombinace jednoduchých a rozvitých vět se různí.

*Partnerství je nyní zónou, / kde **byste neměli dělat** žádná unáhlená rozhodnutí. // Je sice **dobré dostat se k jádru věci** / a **umět pojmenovat** problém, / **mohly by** však **nastat komplikace** kvůli předčasně vneseným závěrům. // **Váš vztah si** patřičnou pozornost **zaslouží**.*³⁹

Prozeny.cz vykazují delší syntaktické celky než horoskopy.cz. Průměrná délka je čtyři až pět souvětí.

*Když **budou** sousedé **grilovat**, / **připravte si** tužku a papír. // **Přijdou** totiž **půjčit** maličkost, / za chvíli **se vrátí**, / neboť **budou** opět něco **potřebovat**, / a tak to **bude pokračovat** až do setmění. // **Odnese si** od vás takové množství věcí, / že když **si** je **nezapíšete**, / během noci to **zapomenete**/ a oni taky [zapomenou]. // Tak **si** pěkně **udělejte** seznam / a hned zítra jim ho **předejte**, / aby **si** **nemysleli**, / že **budou** za vaše peníze **hostit** svoje návštěvy!⁴⁰*

Zdroj ona.idnes.cz se liší od všech jiných zdrojů tím, že na konec každého horoskopu umísťuje jednoduchou větu, která se opakuje ten samý den u všech znamení. Věta je tematicky vytržena z kontextu, je velmi obecná a aplikovatelná na jakoukoli situaci. Celkově se tento zdroj vyznačuje častějším užíváním věty jednoduché, vkládané mezi delší souvětí.

*Pokud vás dnes **napadne zajít** na úřad, / těžko **jste si mohli zvolit** lepší den. // Dost už **bylo** poustevničení, / ted' **můžete začít** své nápady **realizovat**. // Pokud **máte** obavy z budoucnosti, / **zažeňte** je. // Ted' **by bylo škoda váhat**/ nebo **měnit** názor. // **Mohou se dostavit** citové problémy a přecitlivělost.⁴¹*

³⁹ 18. 5. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁴⁰ 18. 5. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁴¹ 18. 5. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

Horoskopy ze stránek novinky.cz jsou tvořeny nejjednodušší větou strukturou. Věty jsou krátké a nejméně často se užívá souvětí.

*Doplatit byste mohli na zlehčování názorů starších a zkušenějších kolegů či příbuzných. // Pozdě budete litovat chyby, / které se dalo snadno zabránit. // Nehrňte se do známosti se zadanou osobou. // Její příbuzní vám způsobí nepříjemnosti.*⁴²

Podle vybraných ukázek a rozdělení na věty souřadné a podřadné je možno pozorovat nejsložitější syntaktickou strukturu u textu ze stránek prozeny.cz, hned za ní ukázkou ze stránek ona.idnes.cz. Souvětí u těchto textů jsou velmi složitá, autor tak dosahuje rysů mluvenosti, čímž se přibližuje k příjemci.

V rámci syntaktické segmentace je možno dále analyzovat konstrukce aktivní oproti pasivním nebo deverbativním konstrukcím. Z pohledu mikrosyntaxe je možno sledovat slovní druhy a jejich distribuci. Viz dále kapitola 3.4.

2.1.9 Struktura výrazově formačních prostředků

Struktura výrazově formačních prostředků popisuje, jak jsou různé jazykové prostředky užívány k dosažení obsahové kvality textu. Těmito prostředky jsou koheze a koherence, konstelace slovesných osob a časů a deixe. (Kořenský et al. 1987)

Příznakové jazykové prostředky jsou pragmatickým obsahem komunikátu. Oproti nociónálnímu obsahu, který pouze popisuje skutečnosti, je pragmatický obsah oním obohacujícím prostředkem komunikace.

2.1.9.1 Koherence a koheze

Prvním z těchto ukazatelů obsahové kvality je koheze a koherence textu. Čermák definuje koherenci jako „funkční souvislost, spojitost, resp. soudržnost a identitu textu obecně,“⁴³ zatímco „kohezi se myslí souvislost, resp. spojitost a vázanost textu, resp. jeho konstrukcí syntakticko-sémantické povahy.“⁴⁴ Jinými slovy se za koherentní text považuje ten, který je snadno čitelný, čtenář se v něm lehce orientuje a vnímá souvislosti. Kohezní text je takový, kde se nadbytečně neopakují identické výrazy, a i tak je dobře srozumitelný. Správné fungování koherence je důležité pro porozumění textu.

⁴² 18. 5. 2016 Vodnář, novinky.cz

⁴³ Jazyk a jazykověda, str. 169-170

⁴⁴ Jazyk a jazykověda, str. 170

Koheze i koherence jsou navzájem propojené a to tak, že koheze se může projevovat jako prostředek koherence, například ve formě kohezního řetězce neboli „řady významově blízkých pojmenování spjatých v textu ve vztahu zástupném, antonymickém, metonymickém, metaforickém, ve vztahu nadřazenosti a podřazenosti,“⁴⁵ zajišťují srozumitelnost textu, přičemž není nutno užívat identické výrazy.

Příkladem kohezního řetězce užívaným v horoskopech může být např. často užívané *partner – protějšek – (drahá) polovička – miláček – přítel/přítelkyně – láska – manžel/manželka*. Širší pojetí tohoto řetězce by mohlo zahrnovat i další výrazy: *období partnerských rozepří – milostné pole – partnerské záležitosti – napětí ve vztahu – harmonický vztah – romantická atmosféra* atd.

Dalšími prostředky koherence mohou být: shoda podmětu s přísudkem, elipsa, tematicko-rematická výstavba (stavění do popředí nebo upozadování) a pronominalizace a deixe.

2.1.9.2 *Konstelace slovesných osob a časů*

Dalším ukazatelem obsahové kvality textu je správné užívání slovesných osob, kdy se takto dají sledovat vztahy autora a příjemce. V souvislosti se slovesy se dále identifikuje slovesný čas a jeho struktura. Kořenský tyto ukazatele pojmenovává jako konstelace slovesných osob a konstelace slovesných časů. (Kořenský et al. 1987)

U horoskopů se nevyskytuje 1. os. sg. a to jasně ukazuje na neosobní vyjádření ze strany autora, jako by autor nezahrnoval vlastní komentář k horoskopu. Nejčastější slovesnou osobou při adresování příjemce je 2. os. pl. fungující jako oslovování skupiny příjemců, zřídka kdy fungující jako vykání. V horoskopech se užívá vyjádřený i nevyjádřený podmět. Pokud je podmět nevyjádřený, je na něj vždy jasně odkázáno. Díky poměrně krátkým textům je velmi jednoduché se v nich orientovat a sledovat aktanty.

Server *prozeny.cz* jako jediný oslovuje příjemce v ženském rodě. Ostatní zdroje užívají oslovování v množném čísle, aby se distancovaly od genderového rozlišování a mezi příjemce horoskopu zařadily jak ženy, tak i muže. Gramaticky se generové rozlišování projevuje např. na shodě podmětu s přísudkem, např. *pokud jste zapomněli* oproti *pokud jste zapomněly*.

---

⁴⁵ Komplexní analýza komunikačního procesu a textu, str. 54

Ze slovesného času naprosto převládá futurum, doplněno prezentem. Od horoskopu se očekává nějaká předpověď, futurum je tedy prostředkem nositele předpovědi. K rozlišení časové posloupnosti v budoucnosti se autor uchyluje k užívání lexikálního vyjádření času např. adverbii *ráno, odpoledne, večer*, anebo z nich vytvořených adjektiv *ranní, odpolední, večerní*, spojkami *pak, potom, až, již*, a dalšími lexiky. Přítomný čas je v horoskopech užíván ve funkci zdůraznění aktuálnosti situace.

Slovesný čas se v horoskopech prolíná a střídá. *Vaše počáteční nervozita bude pozvolna vystřídána duševní pohodou a večer touhou po smyslném sexu. Máte dnes předpoklady zvládnout mnohé, co vám jindy nevyšlo, leccos pochopit a promyslet. Hvězdy podporují toleranci a citlivost.*⁴⁶ První věta je v budoucím čase, oznamovacího způsobu s užitím mediopasivu. Věta odkazuje primárně do budoucna, a to jak gramaticky – futurem, tak lexikálně – *pozvolna vystřídát a večer*; a naopak naznačuje lexikálně i náhled do minulosti, kdy spojení *počáteční nervozita* odkazuje zpět v čas. Druhá věta je v přítomném čase, lexikálně ukotvená pro daný den, opět s odkazem do minulosti. Třetí věta je v přítomném čase bez jakékoli návaznosti na jinou časovou přímku. Jde o vycpávkovou větu používanou na serveru ona.idnes.cz.

Časový faktor je důležitou proměnnou ve správné funkčnosti horoskopu. Ať už je to čas zmiňovaný v horoskopu (viz výše) nebo čas, kdy příjemce horoskop čte. V tomto případě jsou možné dvě situace, ke kterým může dojít.

První situací je četba horoskopu na začátku dne. Pokud si příjemce čte horoskop na začátku jeho dne, může být jeho chování, způsob jednání ovlivněno horoskopem. Např. pokud se v horoskopu píše: *Pozor na nápady a postupy, které vás mohou znesvářit s okolím.*⁴⁷ *Překontrolujte si, jestli máte v pořádku a po ruce dokumenty, které budete potřebovat.*⁴⁸ *Nebojte se investovat, buďte ale pozorní k moudrým doporučením.*⁴⁹ je zde jistá míra pravděpodobnosti, že se člověk může rozhodnout k určitému jednání na základě daného horoskopu.

Druhá situace nastává, pokud si příjemce horoskop přečte až na konci daného dne. V tomto případě si může denní horoskop „napasovat“ na průběh dne, jeho pocity, konání a chování.

---

⁴⁶ 20. 4. 2016 Ryby, ona.idnes.cz

⁴⁷ 16. 5. 2015 Beran, novinky.cz

⁴⁸ 20. 6. 2016 Býk, novinky.cz

⁴⁹ 13. 6. 2016 Lev, horoskopy.cz

Časový faktor zde tedy může působit pozitivně i negativně. Pozitivně, pokud čtenář horoskop buď vezme na vědomí a upraví své chování v souvislosti s ním nebo si horoskop na konci dne vyloží tak, aby mu na jeho den víceméně odpovídalo znění horoskopu. Negativní výstup by mohl nastat v případě četby na konci dne a přílišné konkretizace horoskopu.

Autoři horoskopů se snaží vytvořit takovou situaci, která je časově univerzální. To je pro všeobecnost horoskopu velmi přínosné. Ve většině případů jsou předpovídané situace časově neukotvené, ale stále v rámci daného dne. Objevují se ale i denní horoskopy zasahující dále do budoucnosti nebo naopak do minulosti, např. *všechny si již během následujícího měsíce přijdete ke slušné sumičce*.⁵⁰ *Sváteční období zábavy a oddechu vám přišlo k duhu*.⁵¹ V takových případech vlastně předpovídá průběh dalších horoskopů nebo jejich dosavadní vývoj.

Autor také vytváří v horoskopu konkrétní časové úseky pomocí lexikálního vyjádření, např. *V práci budete mít od rána fojfr, a pokud vás začnou bolet klouby, v zádech, zamiřte odpoledne do fit centra, a večer i zítra ráno si dopřejte vitaminovou bombu, jinak vás během čtyřiceti osmi hodin skolí jarní únava!*⁵² To však již všeobecnost horoskopu narušuje a snižuje se pravděpodobnost, že autor vystihne situaci příjemce. V takových případech hraje důležitou roli modalita. Viz kap. 2.2.2

2.1.9.3 Deixe

Deiktické prostředky užívané v horoskopech jsou různé, nejčastěji jde o demonstrativa a adverbia. Hirschová rozděluje deixi na dvě základní, a to na situační a kontextovou. Kontextová deixe se projevuje jako čistá deixe, tedy katafora nebo anafora, fungující vždy v rozmezí daného textu. Anafora: *Bliží se romantické májové dny a vy máte šanci přivítat je v láskyplné shodě*.⁵³ Výraz *romantické májové dny* je referentem a odkazuje dozadu v textu na svého antecedenta *je*. Anafora je z pohledu příznakovosti neutrální. Katafora: *Máte-li za sebou dědické řízení, které nedopadlo podle představ ostatních, dnes se těmto příbuzným vyhýbejte*.⁵⁴ Výraz *těmto příbuzným* je referentem a odkazuje dopředu v textu na jeho postcedent *ostatních*. Katafora je příznaková, silnější příznakovost bychom pocítili,

⁵⁰ 22. 6. 2016 Váhy, prozeny.cz

⁵¹ 2. 1. 2017 Lev, horoskopy.cz

⁵² 20. 3. 2017 Lev, prozeny.cz

⁵³ 24. 4. 2016 Ryby, horoskopy.cz

⁵⁴ 21. 4. 2016 Ryby, prozeny.cz

pokud by se jednotlivé výrazy v textu ještě více oddálily. Situační deixe, exofora, odkazuje ven z textu, na nějakou událost, kterou je možné pochopit jen v dané situaci. V tomto případě je nutné, aby autor a příjemce sdíleli minimálně stejné povědomí o světě. Jako například v textu: *Pátek přinese nějaké překvapení, v rozporu s dnešním datem ale velmi milé.*⁵⁵ Pokud si čtenář není vědom, že jde o horoskop zveřejněný v pátek třináctého, a že existují určité pověry právě pro tento den, není schopen plně porozumět textu. Situační deixi je možno dále dělit na časovou, prostorovou, personální a sociální. (Hirschová 2017)

2.2 Analýza jazykových prostředků horoskopu mimo aparát

Při analýze dalších jazykových prostředků bylo nejprve nutno ujasnit si, jak je zajištěno oslovení a ovlivnění co největší skupiny příjemců. Výčtem následujících charakteristik textu je možno odvodit potřebné jazykové prostředky:

- Oslovení příjemce jako skupiny osob stejného znamení – užívání 2. os. pl. viz kapitola slovesné osoby (kap. 2.1.9.2) a struktura textu (kap. 2.1.7)
- Příjemce očekává nějakou předpověď – futurum (kap. 2.1.9.2)
- Příjemce očekává nějaký odkaz na astrologii – odborná terminologie
- Prezentace konkrétních situací s určitou mírou pravděpodobnosti – modalita
- Navození blízkého vztahu mezi autorem a příjemcem familiárními lexikálními a frazeologickými prostředky – frazémy, idiomy a kolokace, kladení otázek, rozkazování

Prostředky uvedené v posledních třech bodech nebyly v aplikovaném aparátu zohledněny, nyní se tedy zaměříme právě na ně. Prostředky budou zkoumány kombinací kvalitativních i kvantitativních metod.

2.2.1 Terminologie astrologie

Užívání termínů astrologie je jedním ze způsobů, jak docílit dojmu nadpřirozeně působící síly. Autor se snaží navodit pocit, že nastalé situace způsobují ona nebeská tělesa a není možno o tomto jevu pochybovat. Např. *Stellium planet v napětové kvadratuře na vaše znamení zažehává signál k neklidu.*⁵⁶ Užívání názvů jako Mars, Saturn, Jupiter, Měsíc, Pluto a dalších, se pak jeví jako profesionální a více důvěryhodné. Mnoho nebeských těles je zakomponováno jako objekt personifikace.

⁵⁵ 13. 5. 2016 Ryby, horoskopy.cz

⁵⁶ 12. 3. 2017 Kozoroh, horoskopy.cz

Luna je v korpusu zmíněna 958krát, z celkového počtu 17520 horoskopů, se tedy průměrně objeví v každém 17. textu. Následující tabulka ukazuje počet výskytů odborných termínů v celém korpusu.

Termín	Počet výskytů
Hvězda, hvězdný	987
Luna	958
Mars	780
Planeta, planetární	581
Slunce (jako těleso)	521
Jupiter	460
Konstelace, konstelovat	452
Saturn	308
Uran	288
Trigon	256
Neptun	218
Měsíc (jako těleso)	212
Úplněk	158
Pluto	140
Konjunkce, konjunktura	124
Sextil	116
Kvadratura	106
Retrográdní, retrogradita	91

Tabulka 5: Počet výskytů termínů v korpusu

Zatímco spojení jako *hvězdy radí, hvězdy doporučují, hvězdy napovídají* apod., mohou působit v textu velmi obecně, ostatní termíny jsou (nebo by měly být) užívány podle astrologických pravidel. Autor popisuje postavení nebeských těles a jejich aspekty působí na každé znamení jinak. Rozložení užívané terminologie je mezi zdroji různé. Např. v srpnu 2016 bylo pro znamení Vodnáře užíváno těchto terminologických spojení:

Příklady ze zdroje horoskopy.cz: *Hvězdy slibují, ... Vaše vodnářské atributy jsou v srpnu posíleny, ...*⁵⁷ *Aktivní Mars přináší zvýšený impuls pro společenské a skupinové dění.*⁵⁸

⁵⁷ 1. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁵⁸ 2. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

Mars vám dává obrovskou aktivitu...⁵⁹ Hvězdy vám chystají jisté zkoušky, ...⁶⁰ Dnešní úplněk ve vašem znamení bude klást důraz...⁶¹ Hvězdy naznačují, ...⁶² Hvězdy doporučují...⁶³ Hvězdy hlásí...⁶⁴

Terminologie je v rámci zdroje horoskopy.cz užívána spíše zřídka anebo obecněji (užívá slova *hvězdy* jako hlavního původce dění). Oproti tomu užívá autor více konkrétních událostí, ale nespojuje je s astrologickými aspekty. Text z tohoto zdroje proto nemusí působit odborně.

Příklady ze zdroje prozeny.cz: *Uran Vám totiž připomene, ...⁶⁵ Na korektnost bude dohlížet moudrý a spravedlivý Saturn, ...⁶⁶ Při neharmonickém Saturnu by to byla taková dřina, ...⁶⁷ Vás naštěstí bude držet při zemi Venuše v decentní Panně, výřečnost vám propůjčí Mars ze Střelce, ...⁶⁸ Pluto ve vašem sektoru nepřátel vám totiž vnukne myšlenku, ...⁶⁹ Luna vstoupí do Střelce, ...⁷⁰ Trigon Luny s Venuší je pro vaše znamení ideální k ...⁷¹ Vzhledem k dráze Dračí hlavy...⁷² Penumbální zatmění Měsíce ve vašem znamení vám názorně ukáže, ...⁷³ harmonická Vesta vám radí zaměřit se na...⁷⁴ Merkur totiž naznačuje, ...⁷⁵ Při ohnivém trigonu byste mohly ...⁷⁶ Vzhledem ke konjunkci Jupitera s Merkurem...⁷⁷ harmonický Merkur je příslibem peněz...⁷⁸ poslední lunární čtvrt' ve vašem sektoru...⁷⁹ Luna je v Raku...⁸⁰*

Zdroj prozeny.cz používá terminologii častěji, text je bohatší a za aktanty jsou dosazována nebeská tělesa nebo jejich vzájemné postavení či působení. Text může na příjemce

---

⁵⁹ 4. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁶⁰ 9. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁶¹ 18. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁶² 25. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁶³ 29. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁶⁴ 30. 8. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

⁶⁵ 1. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁶⁶ 2. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁶⁷ 6. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁶⁸ 7. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁶⁹ 10. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁰ 11. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷¹ 14. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷² 16. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷³ 18. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁴ 19. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁵ 20. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁶ 21. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁷ 22. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁸ 24. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁷⁹ 25. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

⁸⁰ 27. 8. 2016 Vodnář, prozeny.cz

zapůsobit svou zakomponovanou terminologií, i když jí sám příjemce nemusí rozumět. Ve výsledku je vždy výsledek tohoto působení popsán poměrně obsírně, není tedy prostor rozšiřovat terminologickou část vysvětlivkami.

Příklady ze zdroje ona.idnes.cz: *Luna v Rybách...*⁸¹ *Merkur couvá ve znamení Lva...*⁸² *Luna vstoupí dnes odpoledne do Blíženců...*⁸³ *Luna v Beranu vám nadřžuje.*⁸⁴ *Klidný den vám zaručí Luna ve Lvu.*⁸⁵ *Luna ve Lvu...*⁸⁶ *Již ráno Luna přechází přes Venuši...*⁸⁷

Autor ze serveru ona.idnes.cz nevyužívá terminologie mnoho, případně se převážně zaměřuje na postavení Luny. Postavení Luny neboli Měsíce je jeden ze základních aspektů, který se mění každý den, je tedy možno na něj vztahovat mnoho různých událostí.

Příklady ze zdroje novinky.cz: *Postavení Jupiteru s Venuší varuje...*⁸⁸ *Postavení Luny s Neptunem je zárukou, že...*⁸⁹ *Neptun slibuje, že...*⁹⁰ *Jupiter vám ji představil...*⁹¹ *postavení Uranu s Jupiterem...*⁹² *S podporou aktivního Marsu...*⁹³ *... s pomocí Luny udělat.*⁹⁴ *...zkomplikují vibrace Saturnu.*⁹⁵ *Dráha Saturnu předpovídá,...*⁹⁶

Jakkoli se zdají terminologické pojmy ze zdroje novinky.cz střídme, kontextuálně i typem textu toto množství odpovídá stylistice zdroje. Jelikož jsou texty nejkratší ze všech zdrojů, není vhodné dosazovat příliš mnoho terminologie do horoskopů, to by mohlo narušit celkovou funkci textu.

2.2.2 Modalita

Modalita je velmi důležitým jazykovým prostředkem horoskopu. Ať už v gramatickém nebo lexikálním vyjádření, modalita napomáhá autorovi dosáhnout určité míry

---

⁸¹ 16. 8. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸² 19. 8. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸³ 22. 8. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸⁴ 23. 8. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸⁵ 24. 8. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸⁶ 28. 8. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸⁷ 29.8.2016 Vodnář, ona.idnes.cz

⁸⁸ 5.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁸⁹ 8.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹⁰ 9.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹¹ 15.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹² 17.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹³ 18.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹⁴ 20.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹⁵ 26.8.2016 Vodnář, novinky.cz

⁹⁶ 29.8.2016 Vodnář, novinky.cz

pravděpodobnosti tak, aby v případě neúspěšné předpovědi nebylo možné označit horoskop za nepravdivý. Možné způsoby vyjádření modalit: (Karlík 2017)

- Modální sloveso + sloveso v infinitivu + 2. os. pl. v indikativu
  - *Můžete najít nové přátele.*
- Modální sloveso + sloveso v infinitivu + 2. os. pl. v kondicionálu
  - *Mohli byste najít nové přátele.*
- Modální predikativum
  - *Je možné, že najdete nové přátele.*
  - *Je pravděpodobné, že si najdete nové přátele.*
- Modální částice *asi, nejspíš, možná* aj. vyjadřující postoj
  - *Diskusi o způsobu čerpání peněz z rodinné kasy se asi nevyhnete.*⁹⁷
  - *... takže už se nejspíše nemůžete dočkat.*⁹⁸
  - *Možná si toho nakonec ještě všimne šéf a povýšení máte v kapse.*⁹⁹
  - *Nejspíš si najdete nové přátele*
  - *S největší pravděpodobností si najdete nové přátele.*
  - *Asi si najdete nové přátele.*
  - *Možná si najdete nové přátele.*
  - *Snad si najdete nové přátele.*
  - *Bohužel si najdete nové nepřátele.*
  - *Pochopitelně si najdete nové přátele.*
- Vedlejší věta podmínková se spojkami *pokud, -li, jestliže, když, kdyby* aj.
  - *Pokud musíte v těchto dnech pobývat v nemocnici, ...*¹⁰⁰
  - *Pokud se s někým handrkujete o peníze, ...*¹⁰¹
  - *Bydlíte-li s rodiči, ...*¹⁰²
  - *Chystáte-li se na pracovní schůzku, ...*¹⁰³

Slovesný způsob kondicionál je vedle dalších modalitních prostředků hlavním nositelem hypotetického děje potřebného pro správné fungování horoskopu.

---

⁹⁷ 30. 4. 2016 Ryby, novinky.cz

⁹⁸ 28. 5. 2016 Ryby, horoskopy.cz

⁹⁹ 1. 6. 2016 Ryby, ona.idnes.cz

¹⁰⁰ 19.4.2016 Ryby, ona.idnes.cz

¹⁰¹ 11.10.2016 Ryby, prozeny.cz

¹⁰² 3.5.2016 Ryby, prozeny.cz

¹⁰³ 11.5.2016 Ryby, novinky.cz

2.2.3 Frazeologie

Frazémy, idiomy i kolokace se v horoskopech objevují velice bohatě. Obecně jsou do publicistického stylu řazeny záměrně s cílem zaujmout čtenáře. Ustálená slovní spojení působí hovorově, přibližují se tak příjemci sdělení. V češtině je užívání těchto frazémů přirozené pro většinu rodilých mluvčích. Jako příklad uvádím frazémy spojené s *hlavou*, kolokace *mít něco za lubem* a idiom *udělat čáru přes rozpočet*.

Frazémy spojené s *hlavou* jsou v češtině velmi časté. Hlava je vnímána jako centrum myšlení, metaforicky bez hlavy neexistuje život. Hlava může zastupovat celého člověka, jeho schopnost myšlení a uvažování. V průběhu krátkého časového úseku se různé frazémy s centrálním lexémem *hlava* opakovaly poměrně často a tato skutečnost je patrná i u dalších znamení a jiných zdrojů. Idiomy se vyskytují jak v pozitivním, tak v negativním vyznění.

Nemusíte si lámat hlavu s vymyšlením společného programu, ...¹⁰⁴ Před večeří si provětráte hlavu a přitom potkáte dobré známé, ...¹⁰⁵ Vaši hlavu nebudou tížit žádné starosti, ...¹⁰⁶ ... a už vám to začíná přerůstat přes hlavu.¹⁰⁷ Nesmíte ztratit hlavu, to byste se nikam nedostali.¹⁰⁸ Odpoledne hod'te starosti za hlavu a vydejte se do přírody.¹⁰⁹

Kolokace *mít něco za lubem* znamená mít tajný záměr, zamýšlet něco.¹¹⁰ U této hovorové kolokace se vyskytuje dvojí užití. První je, v nezměněné podobě, kdy nevíme, co je tímto záměrem. *Pravděpodobně máte něco za lubem a nepovolíte, dokud si neprosadíte své.*¹¹¹ V druhém užití je explicitně označeno, co je předmětným obsahem tohoto záměru. *V tomto čase mají planetární vládci za lubem malou reorganizaci.*¹¹² V kombinaci s touto kolokací se hojně vyskytuje i personifikace planet či jiných vesmírných těles. *Ted' má za lubem (Venuše) přenést plody vašeho snažení do radostného boomu v kariéře.*¹¹³ *Venuše má za lubem rozdmýchávat vaši nespokojenost.*¹¹⁴ Důvodem užívání tohoto spojení je opět její

¹⁰⁴ 27. 11. 2016 Blíženci, horoskopy.cz

¹⁰⁵ 24. 12. 2016 Blíženci, prozeny.cz

¹⁰⁶ 25. 12. 2016 Blíženci, horoskopy.cz

¹⁰⁷ 23. 1. 2017 Blíženci, horoskopy.cz

¹⁰⁸ 31. 1. 2017 Blíženci, novinky.cz

¹⁰⁹ 16. 2. 2017 Blíženci, ona.idnes.cz

¹¹⁰ Školní slovník současné češtiny, 2012

¹¹¹ 20. 7. 2016 Panna, horoskopy.cz

¹¹² 1. 11. 2016 Panna, horoskopy.cz

¹¹³ 24. 5. 2016 Panna, horoskopy.cz

¹¹⁴ 14. 6. 2016 Panna, horoskopy.cz

univerzálnost, hovorovost, aktuálnost a pozitivní vyznění pro příjemce. Příjemce očekává nějakou změnu nebo překvapivou událost.

Idiom *udělat čáru přes rozpočet* je hojně používaný a dobře známý v obecné češtině. V přeneseném významu tento idiom znamená překazit nebo zkomplikovat někomu plány či průběh událostí. Školní slovník současné češtiny vysvětluje význam jako *zhatit něčí úmysly*.¹¹⁵ Užití tohoto idiomu je v horoskopech poměrně časté, 19 výskytů v celém korpusu napříč zdroji i znameními. Aktantem se stávají různé osoby, nevyjímaje nebeská tělesa, např. *Čáru přes rozpočet vám nyní dělá Merkur*,¹¹⁶ *nadcházející úplněk vám udělá v mnohém čáru přes rozpočet*.¹¹⁷ Aktantem se může stát osoba určitá *ve večerních hodinách vám může partner udělat čáru přes rozpočet*¹¹⁸ i neurčitá *něco, či spíše někdo vám udělá čáru přes rozpočet*.¹¹⁹

Idiom je možno pozorovat i ve finanční oblasti, kdy čáru přes rozpočet chápeme jako zasažení do finanční situace. *V oblasti financí si stojíte velmi dobře, to ale neznamena, že vás nečekají jisté výkyvy. Mohou vás zaskočit nečekané výdaje a i když jste v současné době solventní, značně vás to otráví. Udělají vám totiž čáru přes rozpočet, už jste měli své plány*.¹²⁰ I přesto, že idiom je původem z oblasti financí, nelze říci, že by idiom neměl přenesený význam.

Mimo ustálená slovní spojení užívají horoskopy dalších kolokací, které nemají ustálenou formu, ale početně předčí spojení ustálená. Jejich distribuce bude charakterizována v kapitole 3.3.

2.2.4 Expresivita

Užívání citově zabarvených frazémů je pro horoskopy typickým jevem a proniká do pro více jazykových rovin. Může jít o přípony, předpony, celá slova nebo celé fráze.

Mezi nejčastější projevy expresivity u horoskopů patří eufemismy, deminutiva a hypokoristika.

---

¹¹⁵ Školní slovník současné češtiny, 2012

¹¹⁶ 15.2.2017 Štír, horoskopy.cz

¹¹⁷ 15.6.2016 Ryby, ona.idnes.cz

¹¹⁸ 20.7.2016 Kozoroh, ona.idnes.cz

¹¹⁹ 30.9.2016 Střelec, horoskopy.cz

¹²⁰ 16.11.2016 Rak, horoskopy.cz

Eufemismy: *na předky, kteří již odešli za světlem,*¹²¹ *žena, se kterou jste se před mnoha lety rozešly ve zlém,*¹²² *milostný románek, který sice skončí zítřejším svítáním,*¹²³ *s někým byste neplánovaně mohly skončit v posteli,*¹²⁴

Deminutiva: *vaše geniální hlavička,*¹²⁵ *sestřička, bráška nebo vaše ratolest,*¹²⁶ *nad lahví dobrého vínečka,*¹²⁷

Hypokoristika (pouze ve funkci oslovení člověka jako nositele znamení nikoli nazývání osob vlastními jmény): *Milé Rybky, těšte se na velmi příjemný a úspěšný měsíc.*¹²⁸ *Milé Váhy, zachovejte noblesu!*¹²⁹

Expresivní výrazy obohacují jazyk, řeč se tak stává hovorovější, čtivější a tím se opět přibližuje k příjemci. Expresivní části textu je nutno řadit k pragmatickému obsahu, jsou příznakové.

---

¹²¹ 27. 2. 2017 Střelec, prozeny.cz

¹²² 11. 12. 2016 Ryby, prozeny.cz

¹²³ 7. 6. 2016 Vodnář, prozeny.cz

¹²⁴ 25. 5. 2016 Blíženci, prozeny.cz

¹²⁵ 5. 6. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

¹²⁶ 8. 4. 2016 Vodnář, horoskopy.cz

¹²⁷ 20. 5. 2016, Střelec, ona.idnes.cz

¹²⁸ 1. 3. 2017 Ryby, horoskopy.cz

¹²⁹ 20. 4. 2016 Váhy, horoskopy.cz

2.2.5 Distribuce příznakových interpunkčních znamének

Při procházení textů horoskopu jsem si všimla nepravidelné distribuce příznakových interpunkčních znamének, tj. otazníků a vykřičníků (otázky a rozkazy působí jako pragmatická složka obsahu, jsou tedy příznakové.) Některé zdroje využívají více otázek nebo rozkazů než zdroje jiné. Rozhodla jsem se analyzovat tento fenomén. Jednoduchým vyhledáváním¹³⁰ v tabulkovém editoru jsem napočítala množství buněk, obsahující otazníky a vykřičníky¹³¹ a rozdělila podle znamení a zdrojů.

Textů, jež obsahují alespoň jeden otazník, je v korpusu 367. Jde o různou kombinaci otázek zjišťovacích, doplňovacích, alternativních nebo řečnických. KF otázek je direktivní. Je zřejmé, že autor nedostane na otázky odpověď. Otázky v horoskopech fungují tak, že podněcují příjemce, aby nad nimi zvažoval nebo si na ně odpověděl sám. Navozují tak fiktivní dialog. Např. *Volba povolání za zamyšlení určitě stojí, uznáváte?*¹³² Některé otázky přímo nabízí možné alternativy: *Je-libo lenošení, zážitky nebo erotiku?*¹³³ K jiným otázkám je nutno přistupovat v rámci kontextu: *A co vy?*¹³⁴

Další otázky jsou velmi komplexní a konkrétní, dalo by se říci, že jde už o návrh nebo výzvu: *Nač také v sobotu sedět doma, když se můžete vypravit třeba po vlastech českých? Prohlédnout si krásné interiéry nějakého zámku, kochat se pěkným výhledem na krajinu a pak si dát třeba oběd v zámecké restauraci?*¹³⁵

Samotná distribuce otázek je v rámci zdrojů velmi individuální. Jak můžeme sledovat v následující tabulce, zdroj novinky.cz nevykazuje jediný výskyt otázky. Zdroj prozeny.cz za celou dobu sběru dat vykazuje pouze dvě otázky. V prvním případě jde patrně o překlep, kdy má být na místě otazníku dvojtečka: *Nadarmo se neříká? "Sdílená radost je*

---

¹³⁰ Pozn. Při hledání otazníků je nutno vyhledávat konkrétně ~?mezera, jelikož znak ? slouží v tabulkovém editoru jako zástupný znak pro právě jeden jakýkoli znak. Při hledání vykřičníku bylo nutno za znak ! přidat mezeru také, jinak by byly počty navýšeny o výskyt spojeného znaku ?!, který následuje za zesílenou otázkou.

¹³¹ Pozn. Pokud jedna buňka s jedním textem horoskopu obsahuje např. dva a více daných znaků, vykazují to pouze jako jeden výskyt

¹³² 16. 5. 2016 Beran, horoskopy.cz

¹³³ 26. 6. 2016 Býk, horoskopy.cz

¹³⁴ 27. 7. 2016 Býk, horoskopy.cz

¹³⁵ 11. 6. 2016 Beran, ona.idnes.cz

*poloviční radost.*¹³⁶ V druhém případě nejde o chybu, ale o jedinou samostatnou otázku z tohoto zdroje v celém korpusu. *Jak zjistíte, že se jedná o podfuk?*¹³⁷

? (n=367)	horoskopy.cz	prozeny.cz	ona.idnes.cz	novinky.cz
Beran	16	0	13	0
Býk	18	0	7	0
Bliženci	28	1	12	0
Rak	19	0	11	0
Lev	31	0	13	0
Panna	18	0	7	0
Váhy	21	0	13	0
Štír	16	0	7	0
Střelec	17	0	5	0
Kozoroh	21	0	15	0
Vodnář	16	1	13	0
Ryby	16	0	12	0
Celkem	237	2	128	0

Tabulka 6: Distribuce otazníků v korpusu

Mimo standardní užívání otazníků jsem hledala i zesílené otázky, značené jako kombinaci znaků ?! nebo ?? nebo !?! aj. V celém korpusu se překvapivě objevují právě u zdroje prozeny.cz, přestože v zanedbatelném množství. Třináctkrát se objevuje spojený znak ?! a jednou spojený znak !?,¹³⁸ kdy, jak se domnívám, jde opět o překlep. Tyto spojené znaky, reprezentující zesílené otázky, se objevují ve třech konkrétních případech. Vždy následují po oznamovací větě ..., *nemyslíte?!¹³⁹* ..., *co myslíte?!¹⁴⁰* ..., *co říkáte?!¹⁴¹*

Mimo tyto otázkové konstrukce se objevuje jedna další: *Ve snu se totiž ocitnete na kouzelném místě, kde potkáte příjemné lidi, tak proč byste pospíchaly do reality?!¹⁴²*

S ohledem na užívání otázek můžeme tedy označit zdroj novinky.cz za bezpříznakový a zdroj prozeny.cz za téměř bezpříznakový s ohledem k množství otazníků u ostatních dvou

¹³⁶ 8. 5. 2018 Bliženci, prozeny.cz

¹³⁷ 1. 1. 2017 Vodnář, prozeny.cz

¹³⁸ 14. 6. 2016 Ryby, prozeny.cz

¹³⁹ 1. 10. 2016 Beran, 27. 3. 2016 Rak, 22. 5. 2016 Lev, 31. 1. 2017 Lev, 12. 12. 2016 Štír, 18. 4. 2016 Střelec, 8. 6. 2016 Kozoroh, 6. 7. 2016 Kozoroh, 8. 1. 2017 Vodnář, 27. 7. 2016 Ryby, prozeny.cz

¹⁴⁰ 29. 12. 2016 Štír, prozeny.cz

¹⁴¹ 8. 12. 2016 Střelec, prozeny.cz

¹⁴² 1. 5. 2016 Býk, prozeny.cz

zdrojů. Další dva zdroje vykazují větší množství otázek. Ve srovnání s následujícím znakem je množství i tak příliš nízké.

V následující tabulce je zobrazena distribuce vykřičníků v celém korpusu, tj. přesně 3867.

! (n=3867)	horoskopy.cz	prozeny.cz	ona.idnes.cz	novinky.cz
Beran	86	175	61	0
Býk	103	167	60	0
Bliženci	112	173	55	0
Rak	97	161	53	0
Lev	102	179	66	0
Panna	109	182	54	0
Váhy	104	176	37	0
Štír	102	158	59	0
Střelec	85	159	38	0
Kozoroh	110	163	52	0
Vodnář	104	153	54	0
Ryby	100	167	51	0
Celkem	1214	2013	640	0

Tabulka 7: Distribuce vykřičníků v korpusu

V rámci analýzy této distribuce je nejprve nutno uvědomit si, v jakých případech je možné znak vykřičníku použít. Bráno z různých lingvistických přístupů, lze vyjmenovat tyto případy: slovesný způsob – imperativ, větný typ – rozkazovací, práci a zvolací věty, 5. pád – vokativ, direktivní výpověď jako způsob dosažení určité komunikační funkce.

Užívání takového množství vykřičníků je možno odůvodnit vysokým množstvím OPJ, které mají direktivní KF (mimo otázky) nebo jsou velmi expresivně vyjádřeny. Vykřičníky emocionálně zesilují obsah sdělení. Server novinky.cz je opět zcela bezpříznakový a tím se naprosto odlišuje od ostatních zdrojů. Oproti tomu, server prozeny.cz, který byl v případě distribuce otazníků bezpříznakový spolu se serverem novinky.cz, se v případě distribuce vykřičníků vymyká a obsahuje 52 % vykřičníků z celkového počtu.

Výsledkem analýzy distribuce příznakových interpunkčních znamének je skutečnost, že server novinky.cz je zcela oproštěn od těchto prostředků. Důvodem je celková koncepce tvorby horoskopu. Horoskopy z tohoto zdroje jsou věcné, konkrétní a tvořené

jednoduchými oznamovacími větami. Nepřidává nadbytečnou expresivitu a tím si zachovává dekorum seriózního zpravodaje.

Zdroje horoskopy.cz a ona.idnes.cz využívají průměrné množství prostředků. Zdroj prozeny.cz je v užívání vykřičníků nadprůměrný, ale v užívání otazníků bezpříznakový. Nadprůměrná expresivita vypovídá o tom, že jde o servery, které produkují horoskopy jako jeden ze způsobů zábavy. Nutno podotknout, že distribuce znaků jednoho zdroje je poměrně rovnoměrná v rámci všech znamení.

3 KVALITATIVNĚ-KVANTITATIVNÍ ANALÝZA TEXTU

Matematicko-statistickými procesy je možno prozkoumat text a najít jeho další vlastnosti, které nemusejí být při kvalitativní analýze nalezeny. Obě metody je však nutno používat v souladu, abychom dokázali pochopit celkovou identitu textu.

3.1 Frekvenční analýza

Frekvenční analýzu jsem zvolila díky její poměrné jednoduchosti a vysoké výpovědní hodnotě. Jde o jeden ze základních nástrojů při analyzování textu. Frekvenční analýza je prvotním krokem s dalším typům analýz, např. Zipfův zákon, Menzerath-Altmannův zákon, tematická koncentrace a mnoha dalších. Zkoumají se četnosti jednotek, bi-gramy, tri-gramy, a to jak na úrovni znaku, tak na úrovni slova či slovních spojení, vždy podle záměru analýzy. FA je hojně užívaná při kryptoanalýze, substitučních šifrách, rozpoznávání jazyka atd.

Zdrojový text bylo zapotřebí nejprve upravit pro potřeby softwaru Quita (Quantitative Text Analyzer, verze 1.2.0.0., Matlach 2014) Vytvořený neformátovaný text v rozsahu vždy jedno znamení, jeden zdroj za celé období je oddělený pouze odstavci. Se vzniklými soubory se bude pracovat jednodušeji, než kdyby se formovaly texty obsahující všechna znamení a zdroje v jednom souboru.

Nastavení Quity:

1. Tokenizer – výchozí nastavení
2. Lemmatizer – český, Majka + Corpus
3. POS Tagger – 0
4. Post Processor – reduce text to: User definedFirstTokens
5. Encoding – windows-1250

Podle Českého statistického úřadu se mezi lety 1992 až 2018 rodí největší procento dětí v květnu, červnu a v červenci¹⁴³ s narůstající tendencí k červenci, proto jako ukázkový příklad užiji znamení Raka. Znamení Raka je vymezeno pro zrození v rozmezí 22. června až 22. července.

---

¹⁴³ Český statistický úřad, pohyb obyvatelstva – měsíční časové řady, relativní

Nahrání jednotlivých souborů do samostatných projektů zpřehlední výsledky. Po spuštění analýzy jsou zřejmé již první rozdíly mezi jednotlivými zdroji.

Rak	types	tokens	TTR
horoskopy.cz	3064	14031	0,218374
prozeny.cz	3502	17324	0,202147
ona.idnes.cz	3958	19698	0,200934
novinky.cz	2630	12583	0,209012

Tabulka 8: Základní porovnání zdrojů v rámci znamení Raka

Celkový počet tokenů odpovídá hypotéze, která byla nastíněna v syntaktické segmentaci, která subjektivně popisovala délku textu horoskopů. Nejdelšími texty jsou horoskopy ze zdroje ona.idnes.cz a nejkratšími jsou horoskopy ze zdroje novinky.cz. Úměrně k počtu tokenů stoupá či klesá počet typů.

Token-type ratio – TTR – je jednoduchý ukazatel bohatosti textu. Poměr typů a tokenů vyjádřený v procentech ukazuje, v jaké míře se jednotlivá slova vzhledem k jejich celkovému počtu opakují. Nízké procento naznačuje vyšší míru opakování, které je u horoskopů očekáváno. Pokud by bylo procento vyšší, mluvíme o textu lexikálně bohatém. (Cvrček 2017)

U horoskopů dle tabulky výše, lze sledovat podobné procento TTR, 20 % až 21,8 %, což je poměrně vysoké procento na český jazyk. Pokud vytvoříme korpus, který bude obsahovat všechny texty Raka ze všech zdrojů v jednom celku, TTR výrazně klesne. A to z toho důvodu, že texty si jsou tematicky podobné a počet typů bude sice o něco vyšší, ale velmi výrazně naroste počet tokenů. Výsledky po analyzování v programu Quita jsou následující:

RAK	types	tokens	TTR	h-bod
Všechny zdroje	7593	63636	0,119319	85,5

Tabulka 9: TTR Rak, všechny zdroje

TTR z výchozího textu všech zdrojů Raka je 11,9 %. Snížení je evidentní, hodnota klesla téměř o polovinu. Znamená to, že se slova více opakují, bohatost slovníku klesá a *h*-bod je na pozici 85,5 (viz kap. 3.2) a tím se ustaluje tematická koncentrace.

V následující tabulce je přehled prvních padesáti pozic ve frekvenčním seznamu Raka (každý zdroj analyzován zvlášť). Zvýrazněná slova jsou **autosémantická**, tedy mající plnohodnotný význam i funkci. Mezi ně se obvykle řadí pouze substantiva, adjektiva,

verba a adverbia. Oproti nim stojí slova synsémantická, která mají pouze funkci. (Čermák 2001)

RAK	Horoskopy.cz		Prozeny.cz		Ona.idnes.cz		Novinky.cz	
	lemma	počet	lemma	počet	lemma	počet	lemma	počet
1.	se	658	se	853	se	923	se	650
2.	být	612	být	729	a	757	ten	582
3.	ten	608	ten	716	být	718	být	430
4.	a	378	a	444	ten	694	a	361
5.	v	321	na	342	na	411	na	282
6.	na	256	v	332	v	400	s	212
7.	tvůj	255	že	258	moci	239	v	165
8.	svůj	184	mít	248	mít	226	tvůj	136
9.	moci	168	by	216	s	179	že	135
10.	mít	140	s	182	i	163	mít	135
11.	s	132	on	172	tvůj	159	by	122
12.	i	123	tvůj	158	svůj	155	on	116
13.	že	112	dnes	158	do	154	který	106
14.	k	96	který	149	by	151	nebo	101
15.	který	95	do	140	který	148	moci	97
16.	ale	94	z	136	z	129	k	93
17.	by	87	totiž	129	že	127	o	86
18.	pro	84	když	122	dnes	118	svůj	75
19.	do	83	i	117	k	117	muset	66
20.	jako	68	o	117	den	106	ale	66
21.	všechno	65	ale	110	všechno	101	do	63
22.	on	62	li	105	ale	101	něco	61
23.	o	60	protože	86	nebo	100	partner	60
24.	hvězda	58	tak	85	pro	97	někdo	60
25.	den	58	nebo	72	on	96	co	55
26.	pracovní	56	k	72	co	80	z	53
27.	Venuše	52	všechno	71	dobry	76	kdo	50
28.	z	51	za	70	nový	73	jít	50
29.	ted'	50	svůj	67	o	73	všechno	48
30.	aby	48	co	64	práce	73	i	48

31.	nový	46	patrně	64	za	70	li	45
32.	velký	43	začít	63	pokud	69	dobrý	43
33.	vztah	42	člověk	58	jako	67	známý	42
34.	co	41	moci	58	člověk	65	člověk	42
35.	či	41	po	53	tak	60	dítě	42
36.	rak	40	pokud	52	po	57	kolega	41
37.	hodně	40	během	51	jen	55	příbuzný	38
38.	láska	40	jako	49	už	53	velký	38
39.	nějaký	39	pro	49	ani	52	chtít	37
40.	už	39	muset	47	druhý	48	nový	37
41.	tento	38	rodina	46	hodně	46	hodně	37
42.	dnes	38	luna	44	od	44	za	36
43.	blízký	37	tento	44	než	44	jen	35
44.	tak	36	ani	44	věc	43	jako	33
45.	za	36	někdo	44	udělat	42	tak	32
46.	oblast	36	od	43	muset	41	po	32
47.	čas	33	při	42	něco	41	přítel	31
48.	dobrý	33	jeho	42	sám	41	pro	31
49.	však	32	práce	41	problém	40	den	30
50.	ani	31	hodně	41	čas	40	udělat	29

Tabulka 10: Frekvenční seznam, 50 pozic, Rak

3.2 H-bod

H-bod je jednou z matematických analýz textu. *H*-bod je umístěn ve frekvenčním slovníku tam, kde pořadí odpovídá počtu výskytů slova. *H*-bod se stává pomyslnou hranicí mezi synsémantickými a autosémantickými slovy. Pokud se autosémantické slovo dostane nad *h*-bod, značí to, že je slovo vícekrát používáno a stává se důležitou součástí textu, tvoří hlavní téma komunikátu. Pro výpočet *h*-bodu existuje vzorec, který vypadá následovně: (Urbaníková 2014)

$$h = \begin{cases} r & \text{pokud } r = f(r) \\ \frac{f(i)r_j - f(j)r_i}{r_j - r_i + f(i) - f(j)} & \text{pokud } r \neq f(r) \end{cases}$$

Rovnice 1: vzorec pro výpočet *h*-bodu¹⁴⁴

¹⁴⁴Urbaníková 2014

Jako příklad uijeme korpus tvořený znamením Blížence, a to pouze ze zdroje horoskopy.cz. Vybraný korpus obsahuje 2953 typů a 14120 tokenů. Quita je schopna určit *h*-bod jako jednu z prvních hodnot, není tak nutné se dívat do frekvenčního seznamu. Výpočet programu je výhodné použít v případě obzvláště dlouhých textů. U prvního příkladu je výpočet *h*-bodu jednoduchý, jak bylo zmíněno výše, *h*-bod se nachází v bodě, kde se rank rovná počtu výskytů. Stačí tedy najít tuto hranici ve frekvenčním slovníku. Na čtyřicáté pozici najdeme slovo *rodina* se čtyřiceti výskyty. Pro kontrolu, program vypočítal *h*-bod také na čtyřicáté pozici.

Rank	Lemma	počet
1.	se	679
2.	ten	618
3.	být	615
4.	a	383
5.	v	309
6.	na	292
7.	tvůj	267
8.	moci	178
9.	mít	150
10.	s	149
11.	že	127
12.	svůj	125
13.	i	113

14.	ale	95
15.	který	94
16.	z	89
17.	do	82
18.	o	81
19.	k	81
20.	by	79
21.	on	75
22.	pro	73
23.	hvězda	62
24.	všechno	62
25.	jako	55
26.	co	54
27.	už	54

28.	dnes	49
29.	velký	49
30.	Venuše	47
31.	zadaný	47
32.	ted'	47
33.	nějaký	47
34.	či	44
35.	blíženec	43
36.	pracovní	43
37.	den	41
38.	nebo	41
39.	za	41
40.	rodina	40

Tabulka 11: *H-bod Blíženci, horoskopy.cz*

V tabulce jsou zvýrazněna autosémantická slova pohybující se nad *h*-bodem. Lze je tedy považovat za hlavní pilíře tematicko-obsahové struktury. Zvýrazněná slova jsou jednak terminologicky adekvátní (*hvězda*, *Venuše*, *Blíženec*), aktuální (*dnes*, *ted'*, *den*) a je možno sem zařadit i vhodná adjektiva (*velký*, *zadaný*, *pracovní*).

Další korpus je tvořen znamením Panny ze zdroje horoskopy.cz. Program Quita spočítal *h*-bod na pozici 40,5. Na 41. pozici je *panna*, jelikož má ale nižší frekvenci než rank, nelze ji už řadit nad *h*-bod.

Rank	Lemma	počet
1.	se	626
2.	být	617
3.	ten	616
4.	a	383
5.	na	334

6.	v	324
7.	tvůj	264
8.	mít	175
9.	svůj	155
10.	moci	154
11.	že	139

12.	ale	123
13.	s	117
14.	i	113
15.	do	91
16.	by	88
17.	k	88

18.	pro	87
19.	který	85
20.	o	84
21.	on	77
22.	všechno	68
23.	z	62
24.	už	56
25.	pracovní	52

26.	ted'	51
27.	jako	50
28.	den	50
29.	rodina	49
30.	hvězda	47
31.	jít	47
32.	dnes	46
33.	aby	45

34.	či	45
35.	za	44
36.	velký	44
37.	Venuše	42
38.	nějaký	41
39.	láska	41
40.	čas	41
41.	panna	40

Tabulka 12: H-bod Panna, horoskopy.cz

Zvýrazněná slova jsou velmi podobná jako u znamení Blíženců, což se dalo předpokládat, jelikož jde o totožný zdroj. Drobné odchylky značí, že u znamení Panny se více mluví o rodině a o lásce.

Další korpus tvořený taktéž znaméním Panny, tentokrát ze zdroje ona.idnes.cz, aby bylo možno sledovat případné rozdíly. Korpus je tvořen 3888 typy a 19489 tokeny, *h*-bod byl určen na pozici 45,33. Slovo *přítel* na pozici 46 se 44 výskyty nelze řadit nad *h*-bod.

Rank	Lemma	počet
1.	se	910
2.	a	750
3.	být	708
4.	ten	702
5.	na	385
6.	v	378
7.	moci	251
8.	mít	220
9.	svůj	208
10.	s	167
11.	i	161
12.	tvůj	141
13.	do	141
14.	že	130
15.	by	126

16.	dnes	121
17.	který	116
18.	k	103
19.	ale	101
20.	o	99
21.	nebo	98
22.	den	93
23.	všechno	92
24.	z	92
25.	pro	89
26.	on	88
27.	tak	78
28.	za	73
29.	dobry	72
30.	co	71
31.	novy	69

32.	jako	69
33.	ani	64
34.	člověk	64
35.	práce	61
36.	jen	61
37.	hodně	61
38.	už	58
39.	pokud	57
40.	od	54
41.	po	51
42.	když	51
43.	partner	48
44.	jak	48
45.	vztah	46
46.	přítel	44

Tabulka 13: H-bod Panna, ona.idnes.cz

Z tabulky je patrné, že i když se *h*-bod nachází na vyšší pozici než u předchozích příkladů, je vidět nižší počet plnovýznamových slov. Jako odůvodnění tohoto jevu by se dala předložit hypotéza, že zdroj ona.idnes.cz využívá témat a obsahů rovnoměrně, takže počet slov, která přesahují *h*-bod, je nízký. Tematicko-obsahovou strukturu tak tvoří lemmata *člověk*, *práce*, *partner* a *vztah* spolu s adjektivy *dobry* a *novy*, a jsou časově ukotvená *dnes* a *den*.

Poslední korpus pro analýzu *h*-bodu zvolím opět Panny, nyní ovšem ze zdroje *prozeny.cz*. *H*-bod je umístěn na pozici 43. V korpusu je 3390 typů a 17441 tokenů.

Rank	Lemma	počet
1.	se	888
2.	ten	807
3.	být	780
4.	a	442
5.	na	340
6.	v	308
7.	že	297
8.	by	228
9.	on	219
10.	mít	209
11.	tvůj	183
12.	s	177
13.	do	154
14.	který	149

15.	z	146
16.	totiž	145
17.	dnes	138
18.	ale	125
19.	i	125
20.	když	117
21.	o	104
22.	tak	97
23.	za	91
24.	li	86
25.	protože	84
26.	k	83
27.	svůj	77
28.	všechno	77
29.	začít	65

30.	rodina	65
31.	jeho	64
32.	patrně	58
33.	jako	58
34.	po	56
35.	nebo	55
36.	člověk	50
37.	ani	49
38.	co	47
39.	pro	45
40.	aby	45
41.	partner	44
42.	nic	44
43.	někdo	43

Tabulka 14: *H*-bod Panna, *prozeny.cz*

Zdroj *prozeny.cz* se podle tabulky jeví ještě více všeobecný než *ona.idnes.cz*. Autoři užívají více neurčitých a výplňkových slov. Slova jako *totiž*, *tak*, *všechno*, *patrně*, *jako*, *nebo ani*, *nic*, *někdo* nemají pro tematicko-obsahovou strukturu žádnou určitou výpovědní hodnotu. Je nepravda tvrdit, že se nemluví o ničem. Mluví se o něčem, o někom, o všem, ale není možno určit co to je. Jde tak o jeden z prostředků, jak oslovit co nejvíce příjemců. Příjemci si tak musí sami doplnit, co to něco, někdo či všechno znamená.

Analýza *h*-bodu pro dané texty se nemusí jevit jako nejlepším typem analýzy. Texty každého samostatného zdroje jsou velmi krátké a témata se v nich opakují. Ve výsledku se nad *h*-bodem tedy objevují (vedle synsémantických slov) jen autosémantická slova neurčitá s několika výjimkami. Témata textů se pohybují na nižších pozicích ve frekvenčním seznamu, protože texty v rámci jednoho zdroje jsou tematicky bohaté.

V tabulce *Tabulka 10: Frekvenční seznam, 50 pozic*, Rak je přehled všech čtyř zdrojů a distribuce autosémantických slov. *H*-bod je v tabulce vyznačen podtržením. U zdroje *horoskopy.cz* je *h*-bod na pozici 39 a počet autosémantických slov nad *h*-bodem je 14. U zdroje *prozeny.cz* je *h*-bod na pozici 44 a počet autosémantických slov nad *h*-bodem je 11. U zdroje *ona.idnes.cz* je *h*-bod na pozici 43 a počet autosémantických slov nad *h*-bodem je

10. U zdroje novinky.cz je *h*-bod na pozici 38 a počet autosémantických slov nad *h*-bodem je 14.

U prvního a posledního zdroje je možno pozorovat hustější výskyt autosémantických slov nad *h*-bodem, který je oproti ostatním zdrojům na nižší pozici. Je tedy možno konstatovat, že se tato témata opakují častěji a texty horoskopů jsou kratší se zaměřením právě na centrální témata.

3.3 Distribuce nejčastějších kolokací

Problém u analýzy *h*-bodem nastává při diferenciaci mezi autosémantickými a tematickými slovy. Nad *h*-bodem se vyskytují slova autosémantická, nicméně, k nalezení témat jsou data nedostatečná. Z autosémantických slov bylo tedy zapotřebí vybrat substantiva, adjektiva a verba i na pozicích hlouběji pod *h*-bodem a budu je klasifikovat jako tematická slova. Tyto tři slovní druhy budou zastupovat tři kategorie tematických slov: substance (substantiva), statické příznaky (adjektiva) a dynamické příznaky (verba). Jako korpus pro analýzu jsem využila texty ze všech zdrojů rozdělené podle jednotlivých znamení. Vznikly tak tři tabulky, pro každý slovní druh jedna, viz přílohy P I, P II a P III. V kategorii substantiv se mezi nejfrekventovanější slova řadila: *den, člověk, práce, partner, čas, rodina, vztah, problém, dítě a přítel*. V kategorii verb to byla slova: *být, mít, moci, muset, jít, dát, udělat, začít, chtít, dokázat a nechat*; v kategorii adjektiv slova: *dobrý, nový, velký, pracovní, příjemný, dnešní, finanční, důležitý a malý*.

Na základě těchto nejfrekventovanějších slov je možno vyhledat nejčastější kolokace nesoucí statické a dynamické příznaky nebo substance. Vyhledávání kolokací na základě bi-gramů na úrovni slova je možno nastavit v programu. Manuální selekcí vyberu prvních deset kolokací ke každému slovu, vyjma spojení s předložkami, spojkami a se zájmeny.

Předpokládám, že nastane situace, kdy se kolokace nejfrekventovanějších slov budou křížit mezi sebou, např. *pracovní den, nová práce, muset mít, mít dobrý* atd. Kolokace budou vyhledávány v kompletním korpusu všech znamení všech zdrojů.

Frekvenční seznam ukazuje 79612 slovních spojení, která se opakují více jak dvakrát. Nejčastější kolokace je *se ty* s frekvencí 2004, kde zájmeno *ty* je v naprosté většině lemmatizovaný tvar zájmena *vy/Vy*. Všechny kolokace jsou v lemmatizovaném tvaru.

Substantiva	Kolokace v lemmatizovaném tvaru
Den	den být, dnešní den, celý den, den přát, volný den, den moci, vhodný den, pár den, další den, dobrý den
Člověk	Člověk být, některý člověk, cizí člověk, starý člověk, druhý člověk, člověk mít, člověk moci, být člověk, člověk dnes, zajímavý člověk
Práce	Práce být, domácí práce, fyzický práce, oblast práce, duševní práce, práce dnes, práce moci, práce mít, namáhavý práce, týmový práce
Čas	Volný čas, čas být, být čas, hodně čas, mít čas, vhodný čas, čas přát, vysoký čas, pravý čas, dobrý čas
Partner	Partner být, obchodní partner, být partner, partner mít, partner moci, stálý partner, přesvědčit partner, nový partner, mít partner, partner dnes
Vztah	Milostný vztah, partnerský vztah, vztah být, mezilidský vztah, rodinný vztah, vztah moci, citový vztah, intimní vztah, vzájemný vztah, nový vztah
Rodina	Člen rodina, rodina být, celý rodina, široký rodina, rodina mít, rodina moci, zbytek rodina, věnovat rodina, rodina dnes, kruh rodina
Věc	Některý věc, spousta věc, věc být, důležitý věc, věc mít, nový věc, započatý věc, osobní věc, být věc, věc moci, hodně věc, věc jít
Dítě	Dítě být, být dítě, malý dítě, starý dítě, dospívající dítě, dítě mít, mít dítě, hlavně dítě, dítě moci, dítě dnes
Problém	Problém být, mít problém, zdravotní problém, sektor problém, velký problém, jeho problém, starý problém, problém moci, být problém, řešení problém,
Přítel	Dobrá přítel, přítel být, přítel moci, nový přítel, návštěva přítel, pozvat přítel, blízký přítel, přítel dnes, přítel mít, starý přítel
Láska	Láska být, nový láska, láska Venuše, oblast láska, bohyně láska, láska moci, přát láska, láska mít, být láska, záležitost láska,
Hlava	Chladný hlava, hlava být, těžký hlava, jít hlava, projít hlava, dračí hlava, zamotat hlava, lámat hlava, hlava hodně, zatočit hlava
Příbuzný	Starý příbuzný, mladý příbuzný, příbuzný být, jeden příbuzný, vzdálený příbuzný, příbuzný mít, přijít příbuzný, zavolat příbuzný, partner příbuzný

Tabulka 15: Kolokace se základem substantiv, celý korpus

Verba	Kolokace v lemmatizovaném tvaru
Být	být mít, se být, být se, moci být, dnes být, být muset, být li, by být, den být, být třeba, být dobrý, být vhodný, být chtít
Mít	Být mít, mít li, by mít, mít by, se mít, mít být, mít šance, moci mít, mít sklon, mít pocit, dnes mít, mít velký, mít tendence
Moci	Se moci, moci být, moci se, by moci, moci by, moci mít, dnes moci, být moci, moci stát, moci jít, den moci
Muset	Být muset, se muset, muset se, muset být, muset mít, muset jít, by muset, muset by, muset obávat, muset udělat
Dát	Se dát, dát se, dát pozor, dát předpokládat, dát přednost, dát najevo, být dát, moci dát, mít dát, dnes dát
Jít	moci jít, jít jen, pokud jít, se jít, muset jít, jít se, všechno jít, jít li, jít všechno, jít daleko
Udělat	Udělat se, se udělat, udělat něco, udělat radost, moci udělat, udělat všechno, dnes udělat, udělat dojem, být udělat, dobře udělat
Dokázat	Se dokázat, dokázat se, dokázat být, dnes dokázat, on dokázat, dokázat li, být dokázat, dokázat překonat, dokázat vytvořit, barva dokázat
Chtít	Být chtít, chtít li, se chtít, co chtít, chtít se, by chtít, pokud chtít, chtít být, chtít mít, chtít by, chtít něco
Začít	Se začít, ty začít, začít se, moc začít, začít mít, někdo začít, začít být, začít milý, začít chovat, začít li, dnes začít
Nechat	Nechat se, se nechat, nechat líbit, být nechat, raději nechat, nechat být, moci nechat, zatím nechat, všechno nechat, obtížně nechat
Snažit	Snažit se, se snažit, být snažit, milovat snažit, snažit mít, soused snažit, snažit být, snažit vyzískat, snažit sebevíc, příliš snažit
Přijít	Moci přijít, se přijít, co přijít, by přijít, přijít vhod, dnes přijít, totiž přijít, přijít dítě, chtít přijít, přijít příbuzný
Dělat	Být dělat, dělat se, co dělat, se dělat, dělat žádný, dělat dojem, dělat velký, dělat problém, mít dělat, nic dělat

Tabulka 16: Kolokace se základem verb, celý korpus

Adjektiva	Kolokace v lemmatizovaném tvaru
Dobrý	Být dobrý, dobrý nálada, dobrý den, dobrý přítel, dobrý být, dobrý skutek, dobrý nápad, mít dobrý,
Velký	Mít velký, být velký, velký šance, velký pravděpodobnost, velký problém, velký nákup, velký množství, velký společnost, velký radost
Nový	Nový známost, nový láska, něco nový, nový možnost, nový projekt, nový rok, nový úkol, nový týden, nový věc
Pracovní	Pracovní týden, pracovní doba, pracovní porada, pracovní povinnost, pracovní záležitost, konec pracovní, pracovní úkol, pracovní den
Dnešní	Dnešní den, dnešní úplněk, dnešní program, dnešní večer, dnešní konstelace, dnešní horoskop, dnešní plán, být dnešní
Příjemný	Být příjemný, příjemný překvapení, velmi příjemný, příjemný chvíle, příjemný situace, příjemný být, příjemný záležitost, něco příjemný
Důležitý	Důležitý být, být důležitý, důležitý věc, důležitý rozhodnutí, něco důležitý, důležitý záležitost, důležitý krok, důležitý jednání, důležitý informace
Vlastní	vlastní zájem, vlastní kůže, vlastní síla, vlastní názor, vlastní cestou, vlastní stín, být vlastní, vlastní program
Jiný	Nic jiný, úplně jiný, někdo jiný, něco jiný, mít jiný, zcela jiný, jiný oko, jiný žena, jiný den, jiný světlo
Malý	Malý dítě, malý dárek, být malý, jako malý, mít malý, malý finanční, udělat malý, malý problém, malý výlet
Starý	Starý dítě, starý člověk, starý kolega, starý problém, starý potomek, starý příbuzný, starý osoba, starý známý, starý ročník, starý záležitost
Finanční	finanční situace, finanční záležitost, finanční oblast, finanční sféra, finanční transakce, finanční problém, finanční ztráta, finanční spekulace, finanční zisk
Milostný	Milostný vztah, milostný schůzka, milostný záležitost, milostný dobrodružství, milostný kontakt, milostný život, milostný zážitek, milostný jiskření, navázání milostný
Poslední	Poslední doba, poslední chvíle, poslední den, poslední lunární, poslední měsíc, být poslední, poslední tečka

Tabulka 17: Kolokace se základem adjektiv, celý korpus

Výsledné tabulky vizualizují nejčastější slovní spojení se statickým a dynamickým příznakem. Statické příznaky jsou ve formě adjektiva spojeného se substantivem, popřípadě se pojí se sponovým slovesem. Dynamické příznaky jsou reprezentovány slovesy, popisují děje a stavy substancí. V tabulkách je evidentní kombinace sloves mezi sebou, jelikož některá mají funkci spony. To je dáno syntaktickou stavbou textů a valencí sloves.

Často se vyskytují bi-gramy tvořené plnovýznamovým slovem se slovem funkčním, například s předložkami, zájmeny, spojkami atd. analýzou takových dat by frekvence neměla dostatečnou výpovědní hodnotu. Proto byla tato spojení vyřazena.

Většina bi-gramů jsou neustálené kolokace. Za idiomatické fráze lze označit pouze některá spojení s kořenovým slovem *hlava*. Nutno dodat, že lemmatizované tvary nerozlišují mezi negací a klasickým významem slova. Fráze *příjemné překvapení* a *nepříjemné překvapení* tak splývají ve stejné lemma.

K této a další analýze je potřeba podotknout, že Quita není dostatečně schopná rozpoznat rozdíl mezi adjektivem a substantivem s adjektivní deklinací. V případě distribuce kolokací jsem ručně určovala slova jako *příbuzný*, *blízký* a *známý* za substantiva. V následující distribuci slovních druhů jsou tato substantiva stále počítaná jako adjektiva.

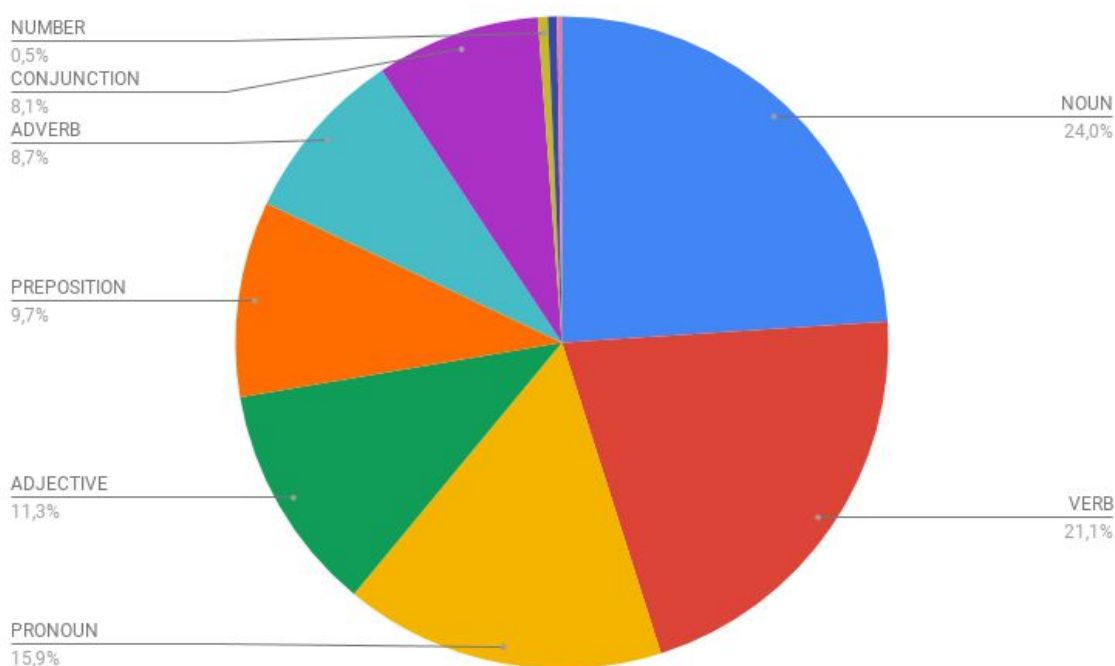
3.4 Distribuce slovních druhů v korpusu zdroje horoskopy.cz

Analýzou kompletního korpusu jednoho zdroje můžeme nahlédnout na elementární vlastnosti textu horoskopů. Zvolila jsem pouze korpus jednoho zdroje, protože každý zdroj má svá určitá specifika a analyzovat je v jednom souboru by mohlo být zavádějící. Některé vlastnosti by se zprůměrovaly, navýšily nebo na úkor jiných utlumily. Počet tokenů by byl v celkovém korpusu 764115. Je to příliš velký objem dat, se kterými je Quita sice schopna pracovat, data ale krátí na maximálně sto tisíc tokenů, jelikož předpokládá, že text je v celé své délce sobě podobný. Což by v případě namíchání zdrojů nebyl. Pro identifikaci slovních druhů bylo potřeba v programu zapnout POS Tagger.

Zdroj horoskopy.cz má v celkovém počtu všech znamení 169562 tokenů, jelikož jsou si ale texty podobné, je možno je v tomto případě zkrátit na délku 100000 tokenů, se kterými Quita pracuje.

Distribuce slovních druhů je jedním z ukazatelů z oblasti mikrosyntaxe. Program vypočítal počet jednotlivých slovních druhů dle stejných kritérií, jako určuje lemmata. I přesto našel 0,453 % slov, které nedokázal zařadit. Zde můžeme předpokládat, že šlo o slova, která český korpus nezná nebo může jít o slova s překlepy aj.

V následujícím grafu je zobrazena distribuce slovních druhů v celém korpusu vytvořeném texty ze zdroje horoskopy.cz.

Obrázek 6: Graf distribuce slovních druhů, horoskopy.cz

Substantiv je nejvyšší počet, hned za nimi následují slovesa. Spolu zabírají cca 45 % z celkového počtu. Substantiva zabírají největší procento, protože jsou elementární součástí textu a mají nejvyšší zastoupení ve funkci větných členů.

Slovesa jsou také jedním ze základních součástí textu, ve větě zastupují funkci predikátu. Vysoké množství výskytu sloves může být způsobeno skutečností, že program počítá jednotlivé součásti predikátu zvlášť a tím se z jednoho slovesa stávají dvě i více. Např. *musíte zpomalit* – jeden predikát, program přesto napočítá dvě slovesa. Díky poměrně četnému užívání modálních struktur, kondicionálu a budoucímu času je jisté, že reálné procento by bylo nižší, než jak je zobrazeno v grafu.

Se zajímavým počtem se vyskytují zájmena, která v textech fungují jako ukazatelé, napomáhají kohezi a koherenci textu, slouží jako deiktické prostředky a mohou sloužit jako prostředek k neopakování se v textu. Zájmena mají funkci, nenesou význam. Jejich počet poukazuje na vysoké množství substituce, deixe a anafory.

Adjektiv je v textech 11,3 % a dalo by se říci, že pouze každé druhé substantivum je rozvíjeno o adjektivní člen. Tento počet naznačuje, že adjektiva nejsou nadužívána k příliš podrobné charakteristice substantiv, jak by tomu bylo například u krásné literatury. Dalším případem, kde se adjektiva mohou vyskytnout je pozice v predikátu, např. *astrální vlivy jsou příznivé*¹⁴⁵ *oproti navzdory nepříznivým okolnostem*.¹⁴⁶ Jak bylo zmíněno v předchozí kapitole, za adjektiva byla počítána i slova jako *příbuzný*, *blízký* a *známý*, přestože se jedná o substantivum s adjektivní deklinací. Celkový počet adjektiv je tedy o něco nižší, než je reálně vyobrazené množství.

Předložky jsou nedílnou součástí textu, vyjadřující vztahové relace mezi jednotlivými větnými členy. Téměř desetiprocentní zastoupení je důsledkem složitějších syntaktických konstrukcí, kde je množství prepozic vyšší. Stejná situace nastává u spojek.

Adverbia, jakožto ukazatele místa, času, příčiny, způsobu a míry, jsou v horoskopech zastoupena z 8,7 %. Další slovní druhy (číslovky, částice a citoslovce) a nezařazené slovní druhy svým výskytem nepřevyšují 0,5 %.

---

¹⁴⁵ 17. 4. 2017 Vodnář, ona.idnes.cz

¹⁴⁶ 17. 4. 2017 Vodnář, novinky.cz

3.5 Zaznamenané odchylky

V průběhu sběru dat jsem si všimla jistých nesrovnalostí, co se týká především délky textů, opakování určitých částí a gramatických či typografických chyb. Takzvané „překlepy“ by se v takových typech textů objevovat neměly, nicméně ani autoři horoskopů se jim nevyhnuli. Texty ze zdroje ona.idnes.cz vykazují více chyb než zdroje ostatní. Jejich texty zjevně neprochází korekcí.

Jedním z nejčastějších typografických prohřešků je chybějící mezera za čárkou či tečkou, překlepy typu *ay*¹⁴⁷ místo *až* nebo opakování slova, např. *příliš příznivé příznivé*.¹⁴⁸ V rozvitých větách často schází čárka. Zatímco chybějící čárky a překlepy jsou způsobeny nevědomky, za mnohem výraznější prohřešek považuji opakované užívání celých vět, které určitě není zapříčiněno náhodou.

3.5.1 Opakování poslední věty

Nejzřetelnější a nejčastější anomálie se objevuje u horoskopů ze serveru ona.idnes.cz. Pro běžného příjemce se nejspíše nejedná o zaznamenanou věc, protože si příjemce čte většinou jen horoskop svého znamení. Autor či autoři horoskopů z tohoto serveru využili této skutečnosti a z určitého důvodu umisťují každý den na konec všech horoskopů stejnou větu. Každý den se společná věta mění. V podstatě si autoři ulehčili práci a prodloužili text horoskopu bez nutnosti vytvářet nové věty. Jako příklad uvádím tři znamení, situace se opakuje u všech textů, s výjimkou, kdy se objevuje druhá odchylka, viz dále.

Rak	Lev	Kozoroh
<i>Asi si to ani neuvědomujete, ale váš milostný vztah právě prochází krizí. Ulevilo by se vám v přírodě nebo při sportu. Do dopravních prostředků nesedejte, řízení vozu svěřte profesionálům. Pro nedostatek vnitřní</i>	<i>Zmobilizujte svou vůli a jděte za svými sny i za vyřešením osobních problémů. Nepřepínejte svoje síly, vaše fyzická kondice odpovídá vašemu duševnímu rozpoložení a nervozitě. Pro nedostatek</i>	<i>Jste vcelku spokojeni, daří se vám činnosti, které potřebují soustředění. Snažte se zbavit různých svých restů. Abyste prožili dnešek bez úhony, je lepší se někam stáhnout. Jsou možné bolesti v oblasti solar plexus</i>

¹⁴⁷ 10. 12. 2016 Váhy, ona.idnes.cz

¹⁴⁸ 29. 7. 2016 Býk, ona.idnes.cz

<i><u>rovnováhy můžete pocítit problémy se zdravím.</u></i> ¹⁴⁹	<i><u>vnitřní rovnováhy můžete pocítit problémy se zdravím.</u></i> ¹⁵⁰	<i>a hrudního koše. <u>Pro nedostatekvnitřní rovnováhy lze pociťovat drobné zdravotní obtíže.</u></i> ¹⁵¹
--	--	--

Tabulka 18: 29. 4. 2016 Rak, Lev a Kozoroh, ona.idnes.cz

Na začátku sledovaného období používali totožné věty, koncem období však můžeme sledovat alespoň obměnu ve větné struktuře, významově se však neliší.

Beran	Býk	Váhy
<i>Snažte se věnovat partnerovi, který je pro vás majákem v bouři okolního světa. Na služební cestě dokážete vyjednat vše tak, jak si přejete. Máte-li volné peníze, zúročte je správným vkladem. <u>Je nebezpečí opaření, zranění ranami sečnými a bodnými, počínaje píchnutím.</u></i> ¹⁵²	<i>Zlepší se vaše vztahy na pracovišti a vaše pracovní jednání budou završena úspěchem. Práce, které jste dlouho odkládali, se vám podaří dokončit. Budete mít nečekané finanční vydání, ale získáte za ně něco, z čeho budete mít obrovskou radost. <u>Pozor na opaření, bodnutí, píchnutí nebo seknutí.</u></i> ¹⁵³	<i>Přehnané nároky, které kladete na své okolí, vyvolají spor s mladšími lidmi. Připravte se na nepříznivé zprávy a neúspěch při zkoušce. Zbavte se zastaralých záležitostí. Projděte adresáře a urgujte neplatiče. <u>Hrozí vám opaření, bodnutí, píchnutí, seknutí. Zvyšte opatrnost.</u></i> ¹⁵⁴

Tabulka 19: 26. 3. 2016 Beran, Býk a Váhy, ona.idnes.cz

Výpovědní hodnota posledních vět je po porovnání nulová. Pravděpodobnost, že se stejná věta objeví ve stejný den i u dalšího znamení z daného zdroje je stoprocentní, tudíž jistá. Pravidelnost nenese žádnou informaci. U příjemce, který neví, že se předchozí či budoucí části opakovaly nebo se opakovat budou, je hodnota informace vyšší než nula.

3.5.2 Anomálie v určitém období

Další anomálie se objevuje taktéž u horoskopů ze serveru ona.idnes.cz a konkrétně jde o všechna znamení, v období listopadu a prosince 2016. Horoskopy jsou viditelně delší než

¹⁴⁹ 29. 4. 2016 Rak, ona.idnes.cz¹⁵⁰ 29. 4. 2016 Lev, ona.idnes.cz¹⁵¹ 29. 4. 2016 Kozoroh, ona.idnes.cz¹⁵² 26. 3. 2017 Beran, ona.idnes.cz¹⁵³ 26. 3. 2017 Býk, ona.idnes.cz¹⁵⁴ 26. 3. 2017 Váhy, ona.idnes.cz

předchozí. Opakované části horoskopů jsou svým způsobem generalizované nebo se jedná o téma celého roku či obecné informace o astrálních skutečnostech. Uvádím vždy tři příklady z daného dne, opět se ale situace opakuje u všech znamení. Ponecháno v původním znění i s chybami.

Beran	Býk	Blíženci
<p><i>Mnozí lidé pociťují letos mánii velikosti a nedostatek objektivitu při oceňování sebe samých. Zároveň se ale zvyšuje velkorysost a schopnost vyhýbat se konfliktům. Když se dnes vyhnete vlastní domýšlivosti, budete se cítit mezi lidmi dobře. Možná dostanete chuť podniknout něco zcela neplánovaného. Všechno vidíte trochu jinak, což vám pomáhá při realizaci dřívějších plánů. S partnerem si vyjasněte společný postup vůči osobě z přibuzenstva, která vám znepríjemňuje život. Půjčováním peněz byste jen zhoršili svou finanční situaci. Měli byste dnes všechno zvládnout s přehledem a dobrou náladou.¹⁵⁵</i></p>	<p><i>Mnozí lidé pociťují letos mánii velikosti a nedostatek objektivitu při hodnocení sebe samých. Zároveň se zvyšuje velkorysost a schopnost vyhnout se konfliktům. Dnešek je vhodný k tomu, abyste předvedli své schopnosti v nejrůznějších profesích. Jsou šance k učinění pozitivních změn v životě. Není to ale vhodný den pro řešení finančních záležitostí, ani k půjčování peněz. Pravděpodobné jsou problémy s dětmi. A co se týče erotické fantazie, ta vaše dnes začíná tam, kde partnerova končí, takže je tu těžko radit. Dnes zahájené náročné a ambiciózní akce přinesou pozitivní efekty.¹⁵⁶</i></p>	<p><i>Mnozí lidé pociťují letos mánii velikosti a nedostatek objektivitu při hodnocení sebe samých. Zároveň se ale zvyšuje velkorysost a schopnost vyhýbat se přímým konfliktům. Auto dnes nechte odpočívat v garáži. Můžete dostat důležitý dopis nebo telefonickou zprávu, která vám pořádně zamotá hlavu. O starosti, které tak možná nastanou se podělte s partnerem. Bude mít nejen pochopení, ale i dobrou radu, která pomůže vyřešit svízelnou situaci. S organizačním talentem a myšlením jste na tom dobře, takže pro realizaci vašich plánů neexistuje žádná překážka.¹⁵⁷</i></p>

Tabulka 20: 1. 11. 2016 Beran, Býk a Blíženci, ona.idnes.cz

¹⁵⁵ 1. 11. 2016 Beran, ona.idnes.cz

¹⁵⁶ 1. 11. 2016 Býk, ona.idnes.cz

¹⁵⁷ 1. 11. 2016 Blíženci, ona.idnes.cz

V první den, kdy se odchylka objevuje, se opakují první dvě věty, popisující roční situaci. Následující text se váže už pouze k danému dni. Minimální rozdíl je pouze v užití *zároveň* *ale/zároveň*, *vyhýbat/vyhnout* a *konflikt/ přímý konflikt*. Tyto výrazy se různě obměňují u všech znamení.

Rak	Lev	Panna
<p><i>V roce Opice přicházejí příznivé události, bohatství a štěstí, stejně jako neštěstí a pohromy, v mohutných vlnách. Je to období, které se vyznačuje mnohými překvapeními a mocnými přírodními úkazy. Celý svět plane vášněmi a každý v sobě pocituje určitou revoltu proti útisku a různým omezením. Elektrizující atmosféra ovlivňuje každého z nás. Hvězdy přejí krátkým cestám a studiu. Zapomněli jste v posledních dnech něco udělat. Zapátrejte v paměti a napravte to. Den proběhne posléze v takové pohodě, že budete usínat jako na růžovém obláčku. Menší nedorozumění v milostném vztahu lehce odstraníte.¹⁵⁸</i></p>	<p><i>V roce Opice přicházejí příznivé události, bohatství a štěstí, stejně jako neštěstí a pohromy, v mohutných vlnách. Je to období, které se vyznačuje mnohými překvapeními a mocnými přírodními úkazy. Celý svět plane vášněmi a každý v sobě pocituje určitou revoltu proti útisku a různým omezením. Elektrizující atmosféra ovlivňuje každého z nás. I proti své vůli se ocitnete uprostřed konfliktu. Mohli byste sehrát úlohu prostředníků, jenže to byste museli odložit podrážděnost a netoleranci. Pravda totiž bude někde uprostřed. Můžete se dočkat zajímavé a pro vás důležité zprávy. Pozor na nedorozumění kvůli neuváženým nákupům.</i></p>	<p><i>V roce Opice přicházejí příznivé události, bohatství a štěstí, stejně jako neštěstí a pohromy, v mohutných vlnách. Je to období, které se vyznačuje mnohými překvapeními a mocnými přírodními úkazy. Celý svět plane vášněmi a každý v sobě pocituje určitou revoltu proti útisku a různým omezením. Elektrizující atmosféra ovlivňuje každého z nás. Dnes vám zabere hodně času honba za smyslovými požitky a příjemnostmi. V diskuzích s přáteli můžete analyzovat vaše nekonvenční nápady, vybavit více telefonních rozhovorů. Pocity vnitřního napětí zmizí po dostatečném spánku, vycházce nebo na výletě. Přestaňte myslet na</i></p>

¹⁵⁸ 4. 11. 2016 Rak, ona.idnes.cz

	<i>Snažte se co nejvíce odpočívat.¹⁵⁹</i>	<i>své problémy a pomozte dětem.¹⁶⁰</i>
--	--	--

Tabulka 21: 4. 11. 2016 Rak, Lev a Panna, ona.idnes.cz

U více dní během listopadu a prosince autor odkazuje na čínskou astrologii, v tomto případě naráží na rok Opice, jehož zmínka by se dala předpokládat na přelomu čínského kalendáře. Každoročně je přelom až mezi lednem a únorem, ale v listopadu se zdá nerelevantní věnovat se právě čínskému horoskopu v takovém rozsahu. Tři předcházející příklady ukazují opakování celé první poloviny horoskopu. De facto by šlo text horoskopu rozdělit na čínský (roční) a denní horoskop. Část čínského horoskopu se zde jeví jako nadbytečná a nepodstatná.

Váhy	Štír	Střelec
<i>Riskování při sportu a při řízení auta se dnes nevyplatí. Situaci vám též může zkomplikovat onemocnění v rodině. Váš organismus by měl zůstat v pořádku, neboť jeho regenerační schopnosti jsou značné. Nedělejte dětem poskoka, uchte je trochu myslet na problémy druhých. <u>Hvězdná znamení se v astrologii dělí na základní : Beran, Rak, Váhy, Kozoroh pevná: Býk, Lev, Štír, Vodnář pohyblivá: Blíženci, Panna, Střelec, Ryby. Základní mají nejsilnější sebeprosazení, pevná jsou plně zaměstnána</u></i>	<i>Pomalu končí pestrý a únavný týden a končí dobře. Povede se vám výhodný nákup, dobrá smlouva. Musíte si ale dát pozor na kapesní zloděje. Radujte se ze života, vtipkujte, zkuste štěstí ve hře i v lásce. Neměla by vás minout dobrá zpráva. <u>Hvězdná znamení dělí astrologie na základní : Beran, Rak, Váhy, Kozoroh pevná: Býk, Lev, Štír, Vodnář a pohyblivá: Blíženci, Panna, Střelec, Ryby. Základní mají nejsilnější schopnost sebeprosazení, pevná jsou nejvíc zaměstnána vlastními záležitostmi, pohyblivá jsou</u></i>	<i>Dnes se budete snadno seznamovat s osobami opačného pohlaví a s eventuálními novými obchodními partnery. Asi se pustíte do flirtu. Do čeho byste se dnes rozhodně použít neměli, to je nákup a prodej starožitností a cenností vůbec. <u>Hvězdná znamení astrologie rozděluje na základní : Beran, Rak, Váhy, Kozoroh pevná: Býk, Lev, Štír, Vodnář a pohyblivá: Blíženci, Panna, Střelec, Ryby. Základní mají nejsilnější schopnost sebeprosazení, pevná jsou nejvíc zaměstnána svými soukromými záležitostmi a</u></i>

¹⁵⁹ 4. 11. 2016 Lev, ona.idnes.cz¹⁶⁰ 4. 11. 2016 Panna, ona.idnes.cz

<u>vlastními záležitostmi a pohyblivá jsou hodně citlivá na vlivy okolního světa.</u> ¹⁶¹	<u>silně citlivá na vlivy okolního světa.</u> ¹⁶²	<u>pohyblivá jsou nejvíce citlivá na vlivy okolního světa.</u> ¹⁶³
--	--	---

Tabulka 22: 18. 11. 2016 Váhy, Štír a Střelec, ona.idnes.cz

Opačným případem, než byla druhá sada příkladů, je mimo jiné i uvedený 18. listopad 2016. Autor doplňuje denní horoskop o obecnou informaci z oblasti astrologie. Tentokrát je nadbytečná část umístěna na konci textu.

Kozoroh	Vodnář	Ryby
<i>Doma je všechno v pořádku, rodina vás respektuje, věnujte se tedy své práci. Pokračujte v započatém projektu a připravujte plány do příštího roku. Dnes se kvám může donést potěšitelná informace. Za volant raději nesedejte. <u>Horoskop je grafické a symbolické vyjádření postavení nebeské sféry se Sluncem, Měsícem a planetami ve dvanácti znameních zvěrokruhu a ve dvanácti sektorech, zvaných domy, v určitém čase na konkrétním místě zemského povrchu.</u>¹⁶⁴</i>	<i>Prochladnutí, jakož i bujaré veselí by se vám dnes mohlo vymstít. Ale celkově bude toho příznivého víc, než nepříznivého. Vyřídte zastaralou korespondenci nebo se nechte vyzkoušet z obávaného předmětu. Můžete být též okradeni o peníze nebo si zkazit žaludek špatným jídlem. <u>Horoskop je grafické a symbolické vyjádření postavení nebeské sféry se Sluncem, Měsícem a planetami ve dvanácti znameních zvěrokruhu a ve dvanácti sektorech, zvaných domy, v určitém čase na konkrétním místě zemského povrchu.</u>¹⁶⁵</i>	<i>Trochu vám dnes hrozí unáhlenost. Den začíná negativními kosmickými vlivy se spoustou rodinných problémů, těž pracovních a zdravotních. Naštěstí druhá půle dne přinese zlepšení - více optimismu i chuti do práce. <u>Horoskop je grafické a symbolické vyjádření postavení nebeské sféry se Sluncem, Měsícem a planetami ve dvanácti znameních zvěrokruhu a ve dvanácti sektorech, zvaných domy, v určitém čase na konkrétním místě zemského povrchu.</u>¹⁶⁶</i>

Tabulka 23: 22. 12. 2016 Kozoroh, Vodnář a Ryby, ona.idnes.cz

¹⁶¹ 18. 11. 2016 Váhy, ona.idnes.cz

¹⁶² 18. 11. 2016 Štír, ona.idnes.cz

¹⁶³ 18. 11. 2016 Střelec, ona.idnes.cz

¹⁶⁴ 22. 12. 2016 Kozoroh, ona.idnes.cz

¹⁶⁵ 22. 12. 2016 Vodnář, ona.idnes.cz

¹⁶⁶ 22. 12. 2016 Ryby, ona.idnes.cz

V tento den, 22. prosince 2016, použil autor do druhé části textů horoskopu jednu z nejzákladnějších definic horoskopu. V předvánočních dnech by se dalo očekávat úplně jiné znění horoskopů. Použité základní poznatky je možno najít v jakékoli knize či publikaci věnované astrologii a jsou všechny velmi podobně formulované.

Tyto horoskopy jsou koherentní, zajišťuje to kontext. Svou podstatou si však odporují a jaksi narušují celkový dojem z textu. Možných vysvětlení tohoto jevu by mohlo existovat několik. Předpokládám, že nastala určitá situace u autora horoskopů či v redakci a na dva měsíce se tvorbě horoskopů věnovala jiná osoba než dříve. Standardní části horoskopů jsou zkrácené a doplňují je tyto všeobecné poznatky, které je možno označit jako pozitivní vycpávky. Ty prodlužují text a usnadňují jeho další tvorbu. Považuji to za neprofesionální a nevhodný přístup k tvorbě horoskopů.

ZÁVĚR

Texty horoskopů jsou velmi specifický druh komunikátu. Pro autora takového textu je zapotřebí znalostí z různých oblastí astrologie, psychologie či publicistiky. Tvorba horoskopů je promyšlený proces formování cílového sdělení s účelem ovlivnit myšlení nebo chování příjemce. Rozličnými jazykovými prostředky je tak možno docílit různých efektů na příjemce.

Použitím aparátu z učebního textu Komplexní analýza komunikačního procesu a textu (1987) jsem byla schopna popsat text od celku k části. Na text bylo pohlíženo nejprve globálně, byla popsána společenská situace, účastníci komunikace a jejich vztahy a kompetence. Poté bylo možno popsat záměry komunikace a to určením OPJ a jejich následnou analýzou. OPJ jsou stěžejním pilířem analýzy podle profesora Kořenského. Nejčastější užitou komunikační funkcí jsou direktivy a reprezentativy.

Dalším důležitým popisem byla konstelace slovesných osob a časů, které jsou pro texty horoskopů velmi specifické a zajišťují správnou funkci komunikátu.

Mimo jazykové prostředky analyzované v průběhu aplikace aparátu, bylo zjištěno, že horoskopy využívají odbornou terminologii dodávající textu autentičnost, modalitu a expresivitu jako další nástroj pro správné fungování horoskopu.

Mezi čtyřmi zdroji byly postupně nalézány nuance. Server horoskopy.cz byl ve výsledku průměrný, co se týká syntaktické struktury, množství užití terminologie i distribuce vykřičníků. Příznakovost se projevila u distribuce otazníků, kde byl tento zdroj nejvýznačnější. Hodnota TTR je u tohoto zdroje nejvyšší a při analýze *h*-bodem se dá pozorovat tendence k vyššímu užívání stejných témat.

Server prozeny.cz vzhledem k serveru horoskopy.cz obsahuje více terminologie, má delší syntaktické celky, z hlediska distribuce otazníků je silně bezpříznakový ale oproti tomu je nejvíce příznakový v distribuci vykřičníků. Počet typů a tokenů je vyšší a obsahuje nejméně autosémantických slov nad *h*-bodem. Server prozeny.cz jako jediný oslovuje příjemce v ženském rodě.

Zdroj ona.idnes.cz obsahuje méně terminologie, má dlouhé syntaktické celky s vloženými jednoduchými větami. Distribuce otazníků a vykřičníků je podprůměrná. Počet typů a tokenů je nejvyšší ze všech zdrojů. Okurence autosémantických slov nad *h*-bodem je nižší.

Server *ona.idnes.cz* vykazuje nejvíce odchylek a chyb. Prototypickým jevem je vkládání stejné věty na konec každého textu v rámci jednoho dne u všech znamení.

Zdroj *novinky.cz* byl nejméně příznakovým serverem. Prvotním faktem je délka zveřejňovaných textů. Server *novinky.cz* užíval nejkratší a nejjednodušší syntaktickou strukturu. Od tohoto se odvíjelo množství užívané terminologie, častější opakování témat, které značí i druhou nejvyšší hodnotu TTR a hustější výskyt autosémantických slov nad *h*-bodem. V distribuci vykřičníků a otazníků byly naprosto bezpříznakové.

Po analyzování korpusu z různých perspektiv mohu prohlásit, že horoskopy jsou propracovaným publicistickým textem na několika úrovních. Z pohledu pragmatiky jsou významy vyjadřovány tak, aby byl výsledný efekt na příjemce převážně pozitivní. Pokud se horoskop přiklání k negativním významům, je formulován jako varování nebo hrozba a tak je příjemci umožněno negativnímu efektu předcházet. Zároveň je podložen modalitními prvky, které zaručují, že je horoskop možno označit jako platný nebo neplatný. V případě neplatnosti jej ale díky modalitě a dalším prostředkům nelze označit za nepravdivý. Díky užití kondicionálu, jako hlavního prostředku hypotetického děje a dalších modalitních prostředků, se horoskopy zveřejněné ve stejný den a na různých serverech (viz příklad v úvodu práce) zdají být sémanticky přijatelné. Zasluhou všeobecnosti výkladu horoskopu je možno konstatovat, že jeden horoskop nevylučuje platnost druhého.

Ze syntaktického hlediska jsou horoskopy formovány velmi obratně, jsou srozumitelné a smysluplné. Aplikují náležité větné vzorce s přehlednými a zřetelnými vazbami na jednotlivé větné členy. Při odkazování mimo text užívají obecně známé skutečnosti, aby nedocházelo k nepochopení ze strany méně komunikačně kompetentních příjemců.

Autoři tvoří tematicky adekvátní texty horoskopů, splňující základní požadavek příjemce horoskopu. Příjemce dostává odpovědi na otázky typu: Jaký budu mít dnes den? Bude se mi dařit? Čeho se mám dnes vyvarovat? Jak se ke mně bude chovat okolí a jak se mám chovat já k němu? Zároveň příjemce dostává prostor pro seberealizaci v určitých situacích, dostává možnost sám změnit budoucnost k lepšímu.

Lexikálně jsou horoskopy bohaté, časté expresivní výrazivo napomáhá celkovému dojmu z textu. Výsledkem je, že ač jsou texty relativně krátké, jsou velmi čtivé, poutavé, vkusné a mnohdy i vtipné. Zároveň se snaží udržet si formální důslednost a užívají astrologickou terminologii.

Na závěr je nutno dodat, že webové stránky jsou velmi flexibilním médiem. V průběhu tvorby této diplomové práce došlo k několika změnám u zdrojových serverů. Kromě drobných grafických nebo organizačních změn nastala největší změna na stránkách novinky.cz, které od 30. 4. 2018 zcela zrušily publikování vlastních horoskopů. Rubrika sice zůstává z platformy přístupná, ale celá se přesměrovává na stránky horoskopy.cz. Další změnou prošly stránky prozeny.cz, které změnily jak grafickou podobu, tak i obsah horoskopů. Změnilo se sestavení rozvíjejících tematických odstavců, jejich členění i pořadí. Úplnou novinkou je astrojídelníček, (nutno říci, že je identický pro všechna znamení) který velmi konkrétně doporučuje, jak se během daného dne stravovat v souladu s astrologickými vlivy. Paradoxem je, že tento astrojídelníček je obsáhlejší než hlavní část denního horoskopu. Vzhledem k pozitivnímu přístupu moderní společnosti ke zdravému životnímu stylu se mi astrojídelníček jeví jako krok správným směrem k získání více pravidelných příjemců. Zároveň se však tyto horoskopy stávají komunikátem s rysem bulvarizace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- AUBIEROVÁ, C. *Encyklopedie astrologie*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-39-2.
- BANZHAF, H.; HAEBLER, A. *Klíč k astrologii*. Praha: Pragma, 2002. ISBN 80-7205-921-1.
- BEČKA, J. V. *Česká stylistika*. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-0020-8.
- CVRČEK, VÁCLAV (2017): TYPE-TOKEN. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. URL: <https://www.czechency.org/slovník/TYPE-TOKEN> (poslední přístup: 13. 11. 2018)
- ČECHOVÁ, M.; CHLOUPEK, J.; KRČMOVÁ, M.; MINÁŘOVÁ, E. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. ISBN 80-86642-00-3.
- ČERMÁK, F. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0154-0.
- ČERMÁK, F. *Lexikon a sémantika*. Praha: Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.
- FUZEAU-BRAESCHOVÁ, S. *Astrologie*. Praha: ERM, 1994. ISBN 80-901477-9-8.
- GREPL, M., KARLÍK, P. *Skladba spisovné češtiny*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986.
- GRUMLÍK, J. *Pohled do tajů astrologie*. Brno: Schneider, 1996. ISBN 80-85796-00-7.
- GRÜN, M. *Je astrologie věda?* Praha: Horizont, 1990. ISBN 80-7012-042-8.
- HIRSCHOVÁ, M. *Úvod do teorie textu*. Olomouc: FF UPOL, 1989.
- HIRSCHOVÁ, MILADA (2017): DEIXE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. URL: <https://www.czechency.org/slovník/DEIXE> (poslední přístup: 20. 11. 2018)
- JUNKOVÁ, B. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. Praha: Nakladatelství Arsconi, 2010. ISBN 978-80-7420-007-6.
- KARLÍK, PETR (2017): PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ PODMÍNKY. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. URL: [https://www.czechency.org/slovník/PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ PODMÍNKY](https://www.czechency.org/slovník/PŘÍSLOVEČNÉ_URČENÍ_PODMÍNKY) (poslední přístup: 26. 11. 2018)

- KOMERSOVÁ, M. *Horoskop jako text a žánr*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, FF, 1997.
- KOŘENSKÝ, J., HOFMANNOVÁ, J.; JAKLOVÁ, A.; MÜLLEROVÁ, O. *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu: učební text pro výběrové semináře filologických oborů*. České Budějovice: Pedagogická fakulta, 1987.
- MATLACH, Vladimír. *Kvantitativně lingvistický software* [online]. Olomouc, 2014 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fz87uj/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Radek Čech, Ph.D..
- Pohyb obyvatelstva v České republice v letech 1992 až 2018, relativní měsíční údaje 11. 09. 2018* [online]. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/oby_cr_m
- PROSECKÝ, JIŘÍ. *Babylonské horoskopy* [online]. Vesmír 82, 409, 2003/7. Cit. 1.5.2018. Dostupné z: <https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-casopisu/2003/cislo-7/babylonske-horoskopy.html>
- SEARLE, J.R. A Classification of Illocutionary Acts. *Language in Society* 5, 1976
- Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Ústav pro jazyk český. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/>
- Školní slovník současné češtiny*. Brno, Lingea, 2012. ISBN 978-80-87471-59-3.
- ŠPŮREK, M. *Encyklopedie západní astrologie*. Praha: Vodnář, 1997. ISBN 80-85255-89-8.
- URBANIKOVÁ, NELA. 2014. „H-bod.“ Encyklopedie lingvistiky, ed. Kateřina Prokopová. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. <http://oltk.upol.cz/encyklopedie/index.php5?title=H-bod>
- VRÁNKOVÁ, K. *Mediální astrologie v českých periodikách v současnosti a v historii*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, FSV, 2002.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OPJ	Obsahově pragmatická jednotka
KU	Komunikační událost
FA	Frekvenční analýza
os.	osoba
sg.	singulár
pl.	plurál
SUBS	Substantiva, podstatné jméno
ADJ	Adjektiva, přídavné jméno
VERB	Verba, sloveso

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Horoskop Françoise Saganové (Aubierová 1995, str. 101)	10
Obrázek 2: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, horoskopy.cz	23
Obrázek 3: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, prozeny.cz.....	23
Obrázek 4: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, ona.idnes.cz.....	23
Obrázek 5: Snímek obrazovky 9. 5. 2016 Váhy, novinky.cz.....	23
Obrázek 6: Graf distribuce slovních druhů, horoskopy.cz.....	58

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: KF, Hirschová, M., Úvod do teorie textu, 1989, str. 58-59.....	26
Tabulka 2: Analýza OPJ, text 9. 5. 2016 Váhy, horoskopy.cz	27
Tabulka 3: Analýza OPJ, text 9. 5. 2016 Váhy, ona.idnes.cz	28
Tabulka 4: Analýza OPJ, text 9. 5. 2016 Váhy, prozeny.cz.....	28
Tabulka 5: Počet výskytů termínů v korpusu.....	35
Tabulka 6: Distribuce otazníků v korpusu	43
Tabulka 7: Distribuce vykřičníků v korpusu.....	44
Tabulka 8: Základní porovnání zdrojů v rámci znamení Raka	47
Tabulka 9: TTR Rak, všechny zdroje	47
Tabulka 10: Frekvenční seznam, 50 pozic, Rak	49
Tabulka 11: H-bod Blíženci, horoskopy.cz	50
Tabulka 12: H-bod Panna, horoskopy.cz.....	51
Tabulka 13: H-bod Panna, ona.idnes.cz	51
Tabulka 14: H-bod Panna, prozeny.cz.....	52
Tabulka 15: Kolokace se základem substantiv, celý korpus.....	54
Tabulka 16: Kolokace se základem verb, celý korpus	55
Tabulka 17: Kolokace se základem adjektiv, celý korpus.....	56
Tabulka 18: 29. 4. 2016 Rak, Lev a Kozoroh, ona.idnes.cz	61
Tabulka 19: 26. 3. 2016 Beran, Býk a Váhy, ona.idnes.cz	61
Tabulka 20: 1. 11. 2016 Beran, Býk a Blíženci, ona.idnes.cz	62
Tabulka 21: 4. 11. 2016 Rak, Lev a Panna, ona.idnes.cz	64
Tabulka 22: 18. 11. 2016 Váhy, Štír a Střelec, ona.idnes.cz	65
Tabulka 23: 22. 12. 2016 Kozoroh, Vodnář a Ryby, ona.idnes.cz.....	65

SEZNAM PŘÍLOH

P I: 20 nejfrekventovanějších substantiv v celém korpusu

P II: 20 nejfrekventovanějších adjektiv v celém korpusu

P III: 20 nejfrekventovanějších verb v celém korpusu

Přílohy na CD:

Zdrojová data ve formátu xls, txt, pdf a kompletní tabulky s potřebnými výsledky z Quity

**PŘÍLOHA P I: 20 NEJFREKVENTOVANĚJŠÍCH SUBSTANTIV
V CELÉM KORPUSU**

	beran		býk		blíženci		rak	
1.	den	217	den	235	člověk	197	den	229
2.	člověk	202	člověk	175	den	191	člověk	186
3.	práce	194	práce	172	práce	182	práce	166
4.	partner	143	čas	145	partner	138	partner	136
5.	čas	133	partner	138	rodina	128	čas	129
6.	rodina	120	vztah	124	přítel	127	rodina	122
7.	vztah	117	rodina	122	problém	118	vztah	111
8.	problém	109	problém	113	čas	117	přítel	100
9.	dítě	100	znamení	108	vztah	109	Venuše	100
10.	hlava	99	dítě	106	věc	106	láska	100
11.	věc	96	býk	101	dítě	98	problém	96
12.	kolega	91	láska	98	znamení	96	život	95
13.	život	89	příbuzný	98	láska	91	dítě	94
14.	láska	87	věc	94	hlava	88	příbuzný	94
15.	Venuše	85	Venuše	92	Venuše	87	luna	90
16.	luna	84	přítel	92	luna	87	kolega	88
17.	znamení	84	život	91	Merkur	87	věc	86
18.	přítel	83	kolega	86	blíženec	85	znamení	85
19.	příbuzný	83	hvězda	84	život	82	hlava	84
20.	Merkur	81	večer	78	kolega	81	známý	80
	lev		panna		váhy		štír	
1.	den	255	den	210	den	201	člověk	203
2.	člověk	190	člověk	178	práce	166	den	202
3.	práce	186	práce	155	člověk	166	práce	174
4.	čas	147	rodina	150	čas	146	čas	166
5.	partner	133	partner	147	rodina	135	partner	153
6.	rodina	125	čas	140	partner	131	problém	118
7.	přítel	109	vztah	135	přítel	111	věc	110
8.	vztah	105	problém	121	problém	108	láska	108
9.	dítě	103	věc	95	příbuzný	99	rodina	106
10.	věc	102	znamení	94	vztah	99	dítě	102
11.	lev	99	dítě	92	věc	98	vztah	96

12.	znamení	96	příbuzný	91	znamení	96	znamení	88
13.	problém	95	Venuše	91	dítě	94	kolega	87
14.	luna	94	přítel	89	luna	91	příbuzný	84
15.	příbuzný	91	záležitost	86	život	89	Venuše	82
16.	Venuše	87	život	85	Venuše	88	peníz	80
17.	láska	87	láska	82	kolega	83	osoba	79
18.	cesta	83	Merkur	78	Merkur	80	přítel	79
19.	život	80	luna	73	záležitost	77	život	78
20.	Merkur	76	ruka	73	váha	76	hvězda	77
	střelec		kozoroh		vodnář		ryby	
1.	člověk	190	den	202	den	211	den	211
2.	den	183	člověk	184	člověk	194	člověk	202
3.	práce	179	práce	183	práce	174	práce	181
4.	rodina	163	čas	171	čas	139	čas	144
5.	čas	144	partner	135	věc	118	věc	124
6.	partner	139	vztah	119	partner	111	vztah	122
7.	dítě	112	rodina	117	rodina	109	rodina	116
8.	vztah	109	věc	102	přítel	107	přítel	113
9.	věc	108	kolega	99	vztah	103	partner	110
10.	přítel	107	večer	98	problém	100	problém	110
11.	znamení	97	Venuše	92	láska	92	ryba	98
12.	problém	96	znamení	90	příbuzný	91	záležitost	96
13.	kolega	92	hvězda	87	dítě	91	znamení	94
14.	příbuzný	88	přítel	87	znamení	85	příbuzný	89
15.	život	87	láska	87	večer	81	život	88
16.	luna	81	život	86	hvězda	81	láska	86
17.	hlava	80	problém	83	život	81	cesta	86
18.	pomoc	80	příbuzný	83	kolega	81	dítě	85
19.	záležitost	74	hlava	81	záležitost	80	kolega	83
20.	osoba	70	záležitost	81	Venuše	78	hvězda	81

**PŘÍLOHA P II: 20 NEJFREKVENTOVANĚJŠÍCH ADJEKTIV
V CELÉM KORPUSU**

	beran		býk		blíženci		rak	
1.	dobry	157	velky	164	dobry	161	dobry	174
2.	novy	139	dobry	163	velky	157	novy	171
3.	velky	131	novy	155	novy	154	velky	137
4.	pracovni	114	pracovni	107	pracovni	94	pracovni	107
5.	dulezity	76	financni	75	prijemny	66	jiný	74
6.	dnešni	69	jiný	72	vlastni	66	prijemny	67
7.	vlastni	60	prijemny	65	starý	65	starý	67
8.	malý	59	vlastni	63	jiný	65	malý	63
9.	prijemny	58	malý	60	malý	64	financni	61
10.	posledni	56	dnešni	58	financni	60	vlastni	60
11.	starý	55	vhodny	57	jisty	59	vhodny	59
12.	jisty	51	dulezity	55	dulezity	58	dulezity	56
13.	rodinny	49	rodinny	53	vhodny	52	rodinny	54
14.	vhodny	48	spolecny	52	spolecny	50	celý	51
15.	jiný	48	jisty	49	dnešni	50	posledni	49
16.	milostny	46	starý	47	milostny	49	jisty	46
17.	financni	46	milostny	43	zajimavy	44	dnešni	46
18.	různy	44	posledni	43	nárocný	42	spolecny	44
19.	příznivý	41	volny	42	celý	41	milostny	42
20.	volny	38	silny	41	posledni	41	domáci	37
	lev		panna		váhy		štír	
1.	novy	156	novy	156	novy	165	dobry	150
2.	dobry	152	dobry	156	velky	157	velky	145
3.	velky	144	velky	139	dobry	142	novy	134
4.	pracovni	86	pracovni	92	pracovni	88	pracovni	116
5.	dnešni	70	prijemny	71	malý	64	jiný	81
6.	prijemny	67	celý	62	jisty	63	malý	71
7.	starý	67	malý	61	prijemny	59	financni	67
8.	vlastni	66	vlastni	60	celý	58	starý	66
9.	malý	66	dnešni	60	financni	56	vlastni	65
10.	jiný	65	jisty	59	dnešni	55	celý	64
11.	vhodny	64	financni	56	rodinny	54	jisty	62

12.	jistý	59	důležitý	53	starý	53	dnešní	50
13.	celý	58	vhodný	50	důležitý	52	příjemný	49
14.	důležitý	56	ostatní	50	vhodný	49	milostný	49
15.	finanční	51	starý	50	jiný	47	důležitý	46
16.	zajímavý	49	jiný	49	opačný	46	vhodný	45
17.	rodinný	46	rodinný	48	společný	44	poslední	45
18.	ostatní	45	domácí	47	vlastní	44	zajímavý	41
19.	poslední	44	poslední	40	vysoký	43	volný	41
20.	osobní	44	milostný	37	obchodní	39	rodinný	40
	střelec		kozoroh		vodnář		ryby	
1.	dobrý	181	dobrý	149	nový	168	dobrý	173
2.	velký	136	nový	145	dobrý	164	nový	154
3.	nový	127	velký	128	velký	133	velký	138
4.	pracovní	92	pracovní	117	pracovní	94	pracovní	114
5.	vlastní	75	jiný	85	příjemný	78	starý	72
6.	malý	74	celý	66	vlastní	75	příjemný	70
7.	jiný	73	finanční	61	jiný	69	jiný	69
8.	celý	70	vlastní	59	finanční	60	malý	67
9.	finanční	59	malý	56	starý	57	jistý	61
10.	starý	59	milostný	56	malý	56	důležitý	58
11.	důležitý	56	vhodný	55	celý	55	poslední	56
12.	příjemný	53	jistý	55	poslední	53	vlastní	52
13.	dnešní	51	starý	53	důležitý	50	celý	51
14.	jistý	47	příjemný	52	jistý	49	finanční	49
15.	milostný	43	důležitý	52	rodinný	46	rodinný	49
16.	vhodný	42	volný	51	vhodný	45	dnešní	48
17.	volný	39	rodinný	51	dnešní	44	vhodný	45
18.	poslední	39	ostatní	44	zajímavý	43	společný	40
19.	zajímavý	39	různý	44	milostný	37	milostný	40
20.	opačný	38	dnešní	42	různý	36	volný	39

**PŘÍLOHA P III: 20 NEJFREKVENTOVANĚJŠÍCH VERB
V CELÉM KORPUSU**

	beran		býk		blíženci		rak	
1.	být	2611	být	2625	být	2541	být	2489
2.	mít	721	mít	725	mít	722	mít	749
3.	moci	558	moci	561	moci	601	moci	562
4.	muset	160	muset	142	muset	154	muset	177
5.	dát	159	udělat	124	jít	126	jít	131
6.	jít	134	dát	120	dát	126	udělat	120
7.	udělat	120	začít	113	udělat	121	začít	118
8.	dokázat	118	dokázat	108	chtít	115	chtít	118
9.	chtít	110	jít	106	začít	106	dokázat	98
10.	začít	109	chtít	98	nechat	92	nechat	98
11.	nechat	102	nechat	93	dokázat	80	dát	86
12.	snažit	87	stát	85	dělat	80	snažit	85
13.	dělat	72	přát	79	přijít	77	dělat	70
14.	stát	67	snažit	78	snažit	75	potřebovat	67
15.	přát	66	přijít	72	dostat	74	dostat	66
16.	čekat	61	dělat	65	potřebovat	71	přijít	66
17.	vrátit	59	potřebovat	62	stát	69	věnovat	61
18.	přijít	57	dostat	61	čekat	65	čekat	59
19.	vědět	57	věnovat	57	přát	62	připravit	55
20.	dostat	55	čekat	53	najít	50	stát	52
	lev		panna		váhy		štír	
1.	být	2564	být	2540	být	2508	být	2476
2.	mít	731	mít	737	mít	741	mít	719
3.	moci	561	moci	553	moci	556	moci	556
4.	muset	154	muset	146	muset	188	muset	155
5.	dát	128	jít	142	dát	132	jít	129
6.	chtít	127	dát	124	jít	122	začít	124
7.	začít	121	chtít	117	začít	120	dát	118
8.	jít	116	udělat	109	udělat	113	chtít	116
9.	udělat	105	začít	103	chtít	113	udělat	113
10.	nechat	95	nechat	97	nechat	95	nechat	85
11.	snažit	89	snažit	93	snažit	91	dokázat	82

12.	dokázat	86	dokázat	76	přijít	75	přijít	76
13.	potřebovat	74	přijít	71	dělat	72	dělat	73
14.	stát	71	dělat	68	dokázat	70	snažit	71
15.	čekat	70	stát	68	čekat	68	potřebovat	70
16.	přát	67	potřebovat	67	potřebovat	67	stát	69
17.	dělat	63	dostat	62	stát	67	najít	66
18.	přijít	60	zapomenout	61	dostat	64	dostat	62
19.	věnovat	60	přát	60	získat	60	přát	61
20.	najít	57	věnovat	59	přát	58	čekat	57
	střelec		kozoroh		vodnář		ryby	
1.	být	2496	být	2548	být	2540	být	2535
2.	mít	709	mít	764	mít	785	mít	743
3.	moci	572	moci	586	moci	548	moci	563
4.	muset	174	muset	150	muset	132	muset	167
5.	chtít	123	dát	133	udělat	128	udělat	129
6.	začít	120	chtít	130	dát	124	jít	127
7.	dát	118	začít	123	začít	115	chtít	119
8.	udělat	106	jít	123	jít	111	začít	115
9.	nechat	105	udělat	117	chtít	94	dát	96
10.	jít	102	snažit	100	nechat	87	dokázat	92
11.	dokázat	97	nechat	99	dokázat	83	stát	87
12.	přijít	86	dokázat	74	snažit	74	snažit	81
13.	snažit	83	dostat	71	přijít	74	nechat	76
14.	dělat	73	přijít	67	čekat	71	dostat	74
15.	přát	72	stát	61	dostat	66	dělat	72
16.	dostat	65	dělat	59	potřebovat	66	přát	68
17.	potřebovat	64	potřebovat	59	přát	62	čekat	66
18.	čekat	62	přát	55	stát	62	přijít	63
19.	stát	59	čekat	52	najít	52	potřebovat	59
20.	věnovat	57	věnovat	52	dělat	51	věnovat	56